

Perzische herinneringen (vervolg)

De prijzen zijn geen van alle vastgesteld. Het hangt er allemaal van af wat de ander betalen wilt. Als men dus iets wil kopen — laten wij zeggen een kilo appels — dan zal de koopman ongeveer 40 rials vragen (1 rial = 5 cent). Maar dan schudt u uw hoofd en zegt minachtend dat ze niet meer waard zijn dan 20 rials. Dan begint de koopman op te snijden over de kwaliteit en zegt dat hij zijn prijs niet laat zakken. Maar u houdt vol en zegt: 20 rials en niet meer. De koopman gaat nu iets toegeven en laat zijn prijs dalen tot 35 rials. U bent nog niet geheel tevreden, hoewel u ook iets toegeeft: 25 rials. Na lang heen en weer gepraat krijgt u de appels voor 30 rials.

Zo gaat het met alles. Van overborden tot bananen, van Perzische tapijten tot balpoets. Slechts enkele artikelen hebben vastgestelde prijzen; zoals sigaretten, die kosten 20 rials per pakje van 20. Ook de taxi's hebben een vastgestelde prijs. Maar daarover zal ik apart iets vertellen.

Als men souvenirs gaat kopen, zal de koopman heus wel aan uw neus of oren zien dat u buitenlander bent en dus zal hij een extra hoge prijs vragen. Wanneer u langer dan een paar weken in Iran verblijft, weet u dat wel en u noemt daarom een extra lage prijs. Na veel heen en weer gepraat wordt men het eens over een prijs waarmee beiden tevreden zijn. Toch heeft de handelaar wat verleidend en u bent bedruvd. Al bent u nog zo slim, de handelaar is nóg slimmer.

Er zijn enkele souvenirwinkels, die op hun rannen hebben staan: „Fixed prices“. Maar die prijzen zijn dan ook fiks hoog. Daar kunt u alleen heengaan om ongeveer de prijzen te weten te komen en om vast te stellen dat u die prijs zeker niet moet betalen.

Als ik souvenirs ging kopen, vond ik dat altijd een feest. Je staat een uur of langer in de winkel om over 10 toman te debatteren. (Men zegt voor 10 rials altijd 1 toman; de munteenheid bestaat niet in geld, maar is een volksuitdrukking.) De handelaar herhaalt steeds dat hij niet lager kan gaan omdat hij dan geen winst meer heeft. U zegt dat u niet hoger gaat omdat u niet meer wilt betalen. Punt. Uit. Die avond komt het verhaal niet tot een overstemming. Misschien de volgende avond. Of nooit.

De vrouw van de bedrijfsleider vertelde mij eens hoe zij aardebren kocht. Als de man aan de deur kwam, vroeg hij 8 toman; ongeveer 4 gulden dus. In het begin betaalde zij dat zonder meer. Maar later begon zij ook te handelen. Kwam die man weer; dan zei hij weer 8 toman. Maar als zij zich omtraide, was het al 7 toman. Liep zij in de richting van de huisdeur, dan werd het 6 toman en uiteindelijk kreeg zij ze voor 5 toman.

Ik hoorde eens een Perzische jongen aan een handelaar vragen hoeveel de armband voor een horloge kostte. De armband zag er vrij goed uit, er stond „stainless steel“ op, maar dat werd met een „stainless“ korreltje zout genomen. De man zei: 10 toman. De jongen keek hem eens minachtend aan en zei: 4 toman. Vervolgens begonnen zij te disputeren. Drie keer liep de jongen weg en drie keer kwam hij terug. Hij kreeg de armband inderdaad voor 4 toman (2 gulden). Maar dat het niet veel zaaks was, bleek een paar weken later. De armband vertoonde op verschil-

lende plaatsen vreemde vlekken en het mooie double (?) ging eraf.

Tja, zo gaat het meestal. Als jij denkt een koopje gehad te hebben, heeft de handelaar toch nog winst gemaakt.

Nu iets over de prijzen. Alle goederen, ook het voedsel, zijn meestal goedkoper dan in Europa. Maar omdat de kwaliteit minder is, bent u toch duurder uit. Alleen op medicijnen wordt zo'n laag invoerrecht betaald, dat ze bijna dezelfde prijs hebben als in Holland, of iets meer. De rest van de importgoederen is in Iran vreselijk duur. Om een klein voorbeeld te noemen: voor een Maggi bouillonblokje, dat in Holland ongeveer vijf cent kost, betaal je in Iran het vier- of vijfvoudige.

Dan is er nog het grote verschil in de prijzen. Als men in de Iran-Super gaat kopen, is men vrij duur uit. Het is een hele grote supermarkt, waarop menige inwoner van een stad in Holland jaloers zou zijn. Het ziet er allemaal vrij fris en goed uit. Maar er moet ook voor betaald worden. De suiker bij voorbeeld kost 30 rials per kilo. Zo op het oog ziet die er wit uit, maar kijkt men goed, dan vindt men er allerlei zwarte dingetjes in.

Het vlees is niet zo duur, meestal iets duurder dan in Holland. Maar het is heel vers. Een koe wordt om tien uur 's morgens geslacht en om twaalf uur wordt het vlees al verkocht. En omdat het nog niet bedorven is, is het zo taai als gedroogde lijn.

Sterke drank wordt er ook wel verkocht, maar tegen hoge prijzen. Voor een fles Russische wodka betaalt men bijna vijftig gulden, evenals voor een fles whisky. De Franse wodka kost weliswaar maar een tiende per fles, maar is dan ook veel minder van kwaliteit en zo is het ook met de cognac.

P. Naayen.

Tippelen maar!

De heer R. Lolkema, afdeling Radio-montage Sneek, is een verwoed wandelaar. Als lid van de vereniging „Lange afstand Tippelars“ te Amsterdam heeft hij deegenoemen aan de monstervandellocht Parijs—Amsterdam.

Van zondag 10 op maandag 11 oktober werd te middernacht in Parijs gestart. De zaterdag daarop werd om half drie Amsterdam bereikt. In nog geen zes dagen was toen ruim 530 km afgelegd.

Zonder een enkele haair arriveerde de heer Lolkema ten stadhuize, waar de wandelgroep officieel werd ontvangen, onder begeleiding van radio- en TV-mensen uit binnen- en buitenland. Wij wensen de heer Lolkema proficiat met dit sportieve succes.

J. Lamminga.

EHBO-ers gevraagd

De nieuwe cursus EHBO voor het Haagse bedrijf zal op vrijdag 20 november starten. Onder leiding van onze bedrijfsarts, dokter R. de Wit, en instructeur P. P. de Tombe zal dan een begin worden gemaakt met het leren verlenen van Eerste hulp bij ongelukken.

De lessen zullen iedere vrijdagmiddag van 15.00—17.00 uur worden gegeven. Er kunnen nog enige cursisten geplaatst worden. Indien u er belangstelling voor heeft, kunt u zich opgeven bij de administratie van de Bedrijfsgezondheidsdienst (toesiel 501). Maar doe het dan zo snel mogelijk.

Bedrijfsgezondheidsdienst.

Oplossing puzzel 131

Horizontaal: 1. schuw; 3. lenig; 5. el; 7. te; 8. naderhand; 11. nee; 12. ked; 14. Es-sen; 16. opa; 18. kern; 20. Olga; 22. riks; 23. ader; 24. slee; 26. item; 28. sta; 29. ledig; 32. dok; 34. Ted; 35. doortrengen; 38. de; 39. ma; 40. lenie; 41. satan.

Verticaal: 1. strak; 2. wed; 3. Lee; 4. gamma; 6. lens; 7. thee; 8. Nederland; 9. rest; 10. droogden; 13. e.k.; 14. enkel; 15. nodig; 17. pa; 19. Rie; 21. Let; 24. s.a.; 25. Ode; 27. m.o.; 28. schol; 30. 30. 31. item; 33. kroon; 36. ode; 37. gas.

Prijswinnaars

1. (f 15.—) R. E. G. Dorsman, 3370.
2. (f 10.—) J. A. H. Hekker, 2122.
3. (f 7.50) G. G. Roghair, 3390.
4. (f 5.—) H. Zomer, 3370.
5. (f 5.—) P. Spaans, 2531.
6. (f 5.—) H. van Kerpel, 6100.

Jubileumviering

G. A. Crielgaard

Onder grote belangstelling betrad de heer G. A. Crielgaard 22 oktober j.l. de kantine van de ENAF om gehuldigd te worden in verband met zijn 25-jarig jubileum.

De heer Crielgaard was vergezeld van zijn echtgenote en 3 van zijn kinderen.

In de specialia voor deze gelegenheid gezellig ingerichte kantine werd de heer Crielgaard achtervolgens toegeproken door de heer C. H. Brakman, bedrijfsleider ENAF, C. Schrevel, plaatsvervangend hoofd personeelszaken, J. D. van Egmond, directe chef van de jubilaris en C. G. Evers namens de Ondernemingsraad.

Het was wel duidelijk dat het geen van de sprekers moette koste om vriendelijke dingen tegen de heer Crielgaard te zeggen, om de eenvoudige reden dat van deze jubilaris alleen maar vriendelijke en aardige dingen gezegd kunnen worden. Grote betrouwbare, stiptheid in zijn werk, weinig verzuim en dergelijke complimenten kreeg de heer Crielgaard te horen, en terecht. De heer Evers hooft namens het gehele personeel van de ENAF een mooie kerstlamp en een elektrische klok aan, twee cadeaus waarmee de familie Crielgaard erg blij was.

Bewogen dankte de heer Crielgaard ten slotte voor de prachtige viering van zijn jubileum en voor de mooie cadeaus.

Inheemse zaken (vervolg)

De heer P. ten Pieterik, secretaris Centrale Ondernemingsraad, heeft vrijdagavond 23 oktober j.l. voor de Ondernemingsraad van J. C. van Straten's Liften- en Machine-fabriek N.V. en genodigden een lezing gehouden over de werking en de organisatie van de Ondernemingsraad in het moderne bedrijf.

De afdeling Public Relations zond namens ons bedrijf een felicitatie aan de winnaars van de twee gouden medailles bij de Olympische Spelen; de 4 wielrenners en Anton Greesink.

Zag u het zo?

Afzetting Alstestimmer in de Maachtnade Houtbewerking Den Haag.

het V.D.H.-tje

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr. 861
6 november 1964

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGaan VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Belangrijke C.O.R. vergadering

In de COR-vergadering onder leiding van Ir. P. G. Zaaijer en in aanwezigheid van de heer L. C. Gussenhoven werd woensdag 28 oktober j.l. een aantal belangrijke kwesties aan de orde gesteld; hieronder waren de fusie tussen Indola N.V. en Van der Heem N.V. en de vakantie over 1965.

Directieafdelingen

De heer Zaaijer deelde de raad mede, dat deze week door de besturen van Indola N.V. en Van der Heem N.V. tot fusie was besloten. Er komt in het VDH-tje van vrijdag 30 oktober hierover een mededeling, maar ik wil dit nu reeds aan de COR officieel mededelen, aldus de heer Zaaijer.

De nieuwe naamloze vennootschap, die de naam Indoheem krijgt, moet gezien worden als een overkoepelende organisatie; de beide grote vennootschappen Indola en Van der Heem blijven bestaan.

Indoheem N.V. zal geleid worden door een raad van bestuur, bestaande uit 5 personen, 2 directeuren van Indola, namelijk de heren W. H. Brakman en H. Kohn, en de 3 directeuren van Van der Heem N.V., en Ir. P. G. Zaaijer.

Zoals in de mededeling aan het personeel duidelijk is gesteld zal de officiële fusie in

het begin van het jaar 1965 plaatsvinden. De directie van Van der Heem en ook de directie van Indola zijn bij met deze fusie en hebben goede verwachtingen van de nauwe samenwerking.

De nieuwe vennootschap zal ruim 5.000 medewerkers tellen, waardoor zij gerekend kan worden tot de grotere bedrijven in Nederland.

Uiteraard zal het nog enkele jaren duren voordat er sprake kan zijn van een volledig op elkaar ingespeeld zijn. De directies verwachten dat alle medewerkers er het hunne toe zullen bijdragen om een goede en vlotte gang van zaken te verkrijgen.

Onze exportafdeling Van der Heem Internationaal N.V. is deze dagen naar het gebouw Rauch in Scheveningen verhuisd, dat ook door de exportafdeling van Indola is betrokken. De directies van beide vennootschappen achten het wenselijk, alhoewel de fusie nog geen feit is, nu reeds in het bu-

ZO
KUNT
U
HET
OOK
ZIEN

Remerketten voor de eerste bemande ruimtevaart naar de maan.

Over de gegevens van het rapport over vakantiespreiding heeft de heer Zaaijer, zoals hij in de vorige COR-vergadering toezegde, een uitvoerig gesprek gehad met de toelfunctionarissen uit onze bedrijven om na te gaan of vakantiespreiding mogelijk is zonder dat productiestagnatie optreedt. Bij dit gesprek is gebleken dat er een groot aantal naar de mening van de bedrijfsleiding niet op te lossen problemen is als wij de vakantie zouden gaan spreiden. De vakantie zal praktisch door iedereen genoten worden binnen het tijdsbestek van 3 maanden, wat een grote productiestagnatie tot gevolg zal hebben. Daarnaast eist het onderhoud van onze installaties toch ook in bepaalde delen van het bedrijf een vaste aanwezigheid van vakantiespreiding.

Op grond hiervan heeft de directie besloten niet tot vakantiespreiding over te gaan.

De heer Zaaijer verzocht daarna de raad de fabrieksvakantie voor 1965 vast te stellen. Na enig overleg werd vastgesteld dat de 2 weken aanwezigheid vakantie voor 1965 zal zijn van maandag 19 juli tot en met vrijdag 30 juli.

Aangezien Kerstmis in 1965 op zaterdag en zondag valt en Nieuwjaarsdag ook op zaterdag is het niet nodig voor 1965 colleeveve snijperdagen vast te stellen. Alle snijperdagen voor 1965 kunnen dus individueel worden opgenomen.

Vervolg pag. 2 kolom 2

S. J. Wijenberg-Dijkstra.

Beloonde ideeën

De Ideeënbus in onze bedrijven worden regelmatig geleegd en het is de taak van de Ideeëncommissies studie van de voorstellen te maken en al of niet een beloning vast te stellen.

Hieronder volgt een overzicht van de buit van de laatste weken.

MAANWEG

Een wijziging aan het gereedschap maakte dat het indraaien van heli coils nu machinaal kan gebeuren. Dit geschiedde op voorstel van de heer W. A. C. Spoor-makers, Mechanische Afdeling T.C. Het leverde hem het mooie bedrag van f 75,— op.

De heer J. W. Franssen, Mechanische Afdeling T.C., zond 2 ideeën in. Het eerste betrof het borstelen van een deksel in plaats van trommelen. Dat gaf volgens de heer Franssen een tijdsparing. Dat was juist gezien en een beloning van f 65,— waard. Het tweede idee leverde een aanvullende beloning van f 15,— op, omdat de hoeveelheid onderdelen die volgens een door de heer Franssen voorgestelde methode zijn bewerkt groter bleek te zijn dan aanvankelijk werd verwacht.

Eveneens een aanvullende beloning ontving de heer E. de Ruiter, Transformatorfabriek, voor zijn voorstel met betrekking tot de wijziging van de grondplaat van een trafo, namelijk f 35,—.

De heer S. Adegeest, TV-Montage, ontwierp een speciale soldeerstift, waarmee het werk sneller kon geschieden en de kans op beschadigingen veel minder werd. Beloning f 25,—.

KLeneur maken van een bepaalde knop gaf een besparing, waarvoor een beloning van f 20,— werd toegekend aan de tipgever, de heer C. Klein, Technische Dienst Utrecht.

De heer H. Cramer, Bedrijfschool Elektronica, ontving een beloning van f 15,—. Een idee van de heer J. W. Plat, Radio-montage, was een beloning van f 12,50 waard.

f 10,— kregen de heren N. Bakker, Mechanische Afdeling T.C.; F. Borstlap, Voor-montage T.C.; R. Lohmann, Voormontage T.C. (2 x); A. de Ridder, Mechanische Afdeling T.C.; D. Verhorst, Controle Telco.

SNEEK

Een verbetering aan een wijzer was het idee van de heer G. Leune; een goed idee, want het bracht een beloning van f 20,— op.

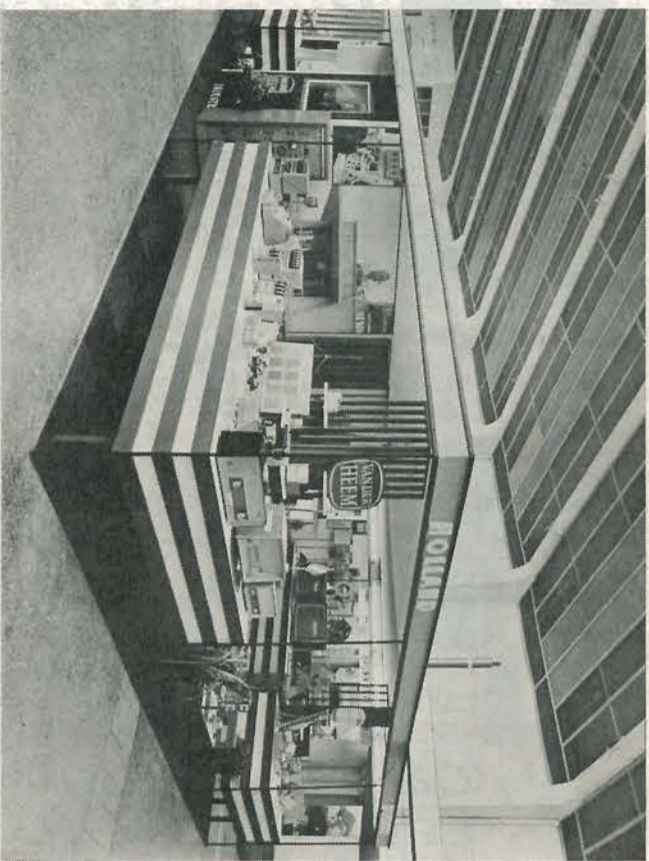
f 15,— beloning ontving de heer R. de Vries; f 10,— de heer G. W. Goodijk; f 5,— de heren J. Boonstra en S. Veenstra.

UTRECHT

Een methodewijziging had ook nog een kwaliteitsverbetering tot gevolg. Het voorstel kwam van de heer A. S. van Geel, Montage Keulsekade; hij mocht de grote beloning van f 75,— in ontvangst nemen. De heer P. J. van Geel, Montage Keulsekade, deed een voorstel en bepaald onderdeel door een ander te laten vervangen. Het werd goedgekeurd en gaf de heer Van Geel een beloning van f 50,—.

Op voorstel van de heer F. H. v. d. Kaay, Montage Abstederdijk, is de constructie van de voet van een ventilator gewijzigd. Het kwam de kwaliteit ten goede en daarvoor ontving de heer v. d. Kaay een beloning van f 30,—.

Voor een partij incurant goed wist de heer J. C. Schade, Productiebrunau, de een bestemming. Het gaf ook nog een besparing in de opslagkosten. De Ideeëncommissie kende een beloning van f 25,— toe.

Wij ontvingen nog deze foto van de Natuurschouwers in Zagreb. Hoevel wij in een vorig nummer reeds een artikel over deze beurs publiceerden, zijn wij blij u te kunnen laten zien dat ook de telecommunicatieapparatuur van Van der Heem tentoongesteld was. Dit hadden wij verzand te vernemen.

STRJD OM DE WISSELBEKER

Hebt u al besloten mee te doen aan de tafeltenniswedstrijd Stokvis—Van der Heem?

U heeft nog de tijd tot 18 november a.s. Dan sluit de termijn van inschrijving. De heer Breure, Bedrijfskostenkamer Telco, Den Haag zal gaarne uw inschrijving ontvangen.

U gelieve op te geven: speelsterke, eventuele competitieklasse, afdeling waar u werkt en toetsel waarop u te bereiken bent.

VERVOLG PAG. 1

Bijeenkomst 14 november 1964

Op een op 14 november 1964 te houden bijeenkomst, waarvoor alle leden van de Ondernemingsraden zullen worden uitgenodigd en daarnaast ook nog een aantal staffunctionarissen zal door de heer J. Wezenaar worden gesproken over „hoe komt een jaarbalans tot stand? De bedoeling van deze bijeenkomst is de leden van de raad meer inzicht te geven in de achtergronden en de inhoud van dit belangrijke jaarsstuk.

Personelsaandelen

De vertegenwoordigers van de ENAF zouden graag ingelicht worden of bij Van der Heem plannen bestaan om het personeel in de gelegenheid te stellen aandelen van kleine coupures te kopen; men denkt hierbij aan coupures van f 10,—.

De heer Zaaier lichtte toe, dat de directie hier niet voor is, omdat dan het personeel, door het bedrijf gestimuleerd, geld gaat beleggen in risicodragende waarden. Wij hebben, aldus de heer Zaaier, persoonlijke obligaties, die een hoge rente geven en

Een beloning van f 10,— kregen de heren H. den Boester, Montage Keulsekade; H. Lissenberg, Montage Abstederdijk; A. Sleurink, Montage Abstederdijk; F. M. Smiesing, Montage Keulsekade. De heer H. Lissenberg, Montage Abstederdijk, kreeg een beloning van f 5,—.

vaste waarde hebben. Zou de directie aan het personeel aandelen van f 10,— gaan verkopen en de beurskoers is bij voorbeeld 300, dan betekent dit dat het personeel voor aandelen van f 10,— f 30,— moet betalen. Wij de houder het aandeel verkopen en bij verkoop is de koers 200, dan krijgt hij er maar f 20,— voor terug.

Het ligt wel in de bedoeling van de directie om met aandelen van kleinere waarde op de beurs te komen en daarbij is uiteraard iedereen, ook het personeel, vrij deze te kopen. Stimuleren wij zij het echter niet.

Beloning ideeën

De Ondernemingsraad Sneek vroeg of het mogelijk is de beloning van ideeën op een hoger percentage dan 10 te stellen.

Hierover werd uitvoering van gedachten gewisseld, waarbij de heer Zaaier stelde dat hij geen reden ziet tot verhoging, omdat het gemiddelde percentage in Nederland eveneens 10 bedraagt.

Werkkleding

De Ondernemingsraad Sneek deed het voorstel na de proefrijd twee stuks werkkleding te verstrekken.

De heer Zaaier begreep het verzoek, maar wees erop dat enkele maanden geleden de gehele werkkledingversterking uitvoering in de Ondernemingsraad is besproken en dat in volledig overleg een wat gewijzigde regeling tot stand is gekomen die voor alle fabrieken geldt. Hij voelt er niet voor nu hierin weer wijziging te brengen.

Rondvraag

De COR wilde graag geïnformeerd worden over de stand van zaken met betrekking tot de restauratie van het Ontspanningsgebouw te Den Haag.

De voorzitter antwoordde dat zijns inziens het Ontspanningsgebouw voor alle doeleinden geschikt kan worden, alhoewel nog enkele kleine voorzieningen moeten worden getroffen. Een belangrijk punt, de verlichting, is nog niet helemaal in orde, maar hieraan kan worden gewerkt terwijl het gebouw volledig in gebruik is.

SINT IN DEN HAAG

Zaterdagmiddag 28 november a.s. om half drie zal voor de kinderen van ons personeel de jaarlijkse ontmoeting met Sint-Nicolaas plaatsvinden.

Voor deze middag in het Ontspanningsgebouw (Saturnusstraat 2, Den Haag) worden kinderen van 4 t/m 7 jaar met een van de beide ouders uitgenodigd.

Het feest zal om ± 5 uur zijn afgelopen. Er zal worden gezorgd voor extra busvervoer.

Toegangskarten zullen worden uitgereikt gedurende de lunchpauzes op de volgende data:

dinsdag 17 november — kantine Ontspanningsgebouw;
woensdag 18 november — kantine Kastelfabriek;
donderdag 19 november — kantine ENAF.

Wilt u de kaarten zoveel mogelijk op deze data komen afhalen?

Efficiencybeurs 1964

Bij het binnenkomen in de nieuwe RAI-gebouwen te Amsterdam valt het direct op dat de stroom bezoekers op het Europeplein in deze twee immens grote hallen verdwijnt als een immer water in het zand. Daar alle stands „open" gebouwd zijn, kun je desnoods de beurs Kristras doorkruisen.

Het is het jaarlijks jachtterrein voor bij na uitsluitend heren. Daarom hebben de diverse standhouders zeer aantrekkelijke jongedames aangetrokken, die tot taak hebben de uitgestalde machines met gracie en charme te „bemannen" (of moet je zeggen „bevoorruwen"), wat een zekere levendigheid geeft tussen al de geperfectioneerde machines.

Kluwens heren bestormen de stands waar de computers staan te draaien. Met rimpels in het hoofd en ernstige gezichten bekijken zij de resultaten van menselijk vernuft en denken bij het zien van zulke supersnelle machines aan hun eerste pogingen om met een telraan hun sommen te maken. Misschien wel met wat weemoed. Toen ging het nog zo simpel: 1 balletje en 1 balletje.

Het is enorm om te zien wat er na de laatste wereldoorlog aan kantoorapparatuur en hulpmiddelen is ontwikkeld en geperfectioneerd. Een voorbeeld. In een stand staat op een verhoging een volautomatische schrijvende boekhoudmachine opgesteld, zo groot als een flink bureau, die zijn gegevens toegedient krijgt van een ponsband zonder eind. Deze machine staat te stampen en te ratelen of zijn hopekelt mechanisme leven en elektronisch hart ervan afhankelijk. Daaromheen een kring heren. Ieder kijkt in opperste verbazing naar dit vanzelf op en naar gaan der bedienings-toetsen en luistert in diepe stilte naar het

Vakantie 1965

In de COR-vergadering is de vakantie voor 1965 vastgesteld: van maandag 19 juli tot en met vrijdag 30 juli zal ons bedrijf gesloten zijn.

VULKANEN IN

LATIJS AMERIKA

De Andes is een nog jong gebergte, „jong" in geologische zin dan wel te verstaan. Dit wordt onder meer bewezen door de grote hoogteverschillen op korte afstand: het is na de Himalaya het hoogste gebergte op aarde en een der diepste inzakkingen in de zeebodem; de Atacamatro, bijna even diep als de Himalaya hoog is (n.l. 8000 meter) ligt op korte afstand voor de Westkust van Chili in de Grote Oceaan.

Het gebergte heeft veel goeds te bieden in de vorm van bodemschatten zoals tin, koper, salpeter, goud, zilver en edelgesteenten, maar ook veel slechts, zoals regelmatig optredende aardverschuivingen, vloedgolven, zee- en aardbevingen en vulkanische uitbarstingen. Van deze laatste is een vijf „tanne" maar bijzonder hinderlijke en kostbare aan de gang in Costa Rica. Ook de Nederlandse kranten vermelden regelmatig in kleine stukjes iets over deze vulkaan, de Irazu gebeten, die nu al ruim anderhalf jaar in eruptie is. Veel vuur en gloeiende lavastromen komen er niet bij te pas, maar miljoenen tonnen as zijn inmiddels al over de omgeving uitgestrooid.

San José, de hoofdstad, heeft hier ook onder te lijden. De afstand in vogelvlucht naar de Irazu is slechts 40 km en wanneer de wind in de „verkeerde" richting is lopen velen in de stad met een zonnebril op (ofschoon de zon door de asregens verduisterd wordt) om de ogen te beschermen en met een zakdoek voor neus en mond. Waterleidingen raken verstopt, zodanig, dat in sommige wijken water met auto's langs de huizen wordt bezorgd; motoren lopen vast en alles wordt gorig in deze anders zo charmante en schone stad. In de nabije omgeving van de vulkaan is de situatie natuurlijk nog ernstiger. Een stad als Carthago, circa 5 km er vandaan, is nagenoeg onbewoonbaar geworden; de oogsten mislukken, het vee sterft als het niet tijdig naar andere streken wordt gebracht.

Tenzij een spoedig eind komt aan de eruptie, belooft de activiteit van de Irazu een nationale ramp te worden. Houden de erupties spoedig op, dan kan de as zelf misschien de aangerichte schade voor een deel vergoeden. Hoe? Ten eerste wordt de grond bij vernemiging met de as uiterst vruchbaar (bij bedekking ermee treedt verstikking op). Speculanten, die wat los geld in de kast hebben liggen, kopen dan ook nu al grote lappen grond rondom de vulkaan, uiteraard een grote gok.

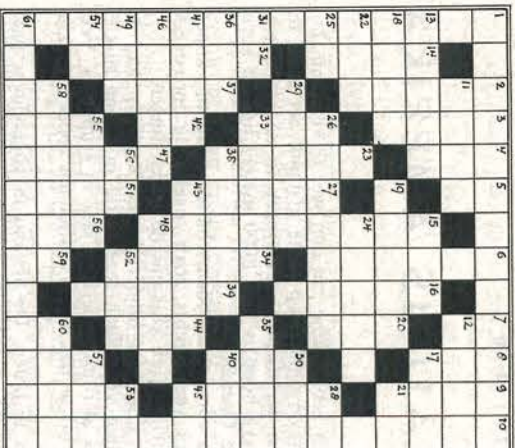
Ten tweede blijkt de as rijk te zijn aan mineralen, welke naar men thans aanneemt op economische wijze bruikbaar zouden kunnen worden gemaakt. Twee jaar geleden was ik eens boven op de vulkaan, die toen nog rustig was. De krater was per auto te bereiken via een goed onderhouden weg. Het gezichtsbiedrag aan de rand van zon open gezwel in de aardkorst is verrassend. Men heeft het gevoel een steentje naar de overzijde te kunnen werpen: de middelrijn op het smalste punt is 800 meter, de omtrek 3 kilometer. Onder in de krater, 150 meter diep, rommelde en borrelde het een beetje; kleine rookpluimen stegen op en het stonk er naar zwavel. De omgeving was deso-laat, kil, kaal en windrig.

Aan de rand van de krater stond een groot wit kruis, dat nu wel verdwenen zal zijn. Waarom dat kruis daar stond? Enkele maanden tevoren ontdekte een Amerikaanse toerist, die met een vertrekker de kraterwanden bekeek, op een richel onderin twee lichamen. Het bleken de lijken te zijn van twee meisjes, zusjes, 15 en 16 jaar oud. De politie ontdekte dat het hier een moord betrof. De moordenaar zucht en seint nu als dwangarbeider op een eilandje voor de kust; in de verte gromt en rommelt de Irazu.

hand op de machine en beziet het apparaat of het zijn kind is dat net kan lezen. Dan als een klapsak komt het gevleugelde woord: een revolutie mijnheer. Heeft u moeilijkheden met uw geheugen, wat dacht u van een massagegeheugen, bij voorbeeld een verwisselbaar schijfengeheugen met een capaciteit van 4 tot 14,5 miljoen tekens, opzoektijd 85 milliseconden? Wat zegt u nu? Is dat niet uitgebreid genoeg? Dan is er nog voor u het magnetisch stripgeheugen met een capaciteit van 400 tot 800 miljoen tekens, zoektijd p.m. 400 milliseconden.

Zo worden de gegevens met een lekker prauje gespuid op de argeloze bezoekers. Wat niet wegneemt, dat het voor ieder de moeite waard is het volgende jaar de RAI eens te bezoeken en te gaan zien wat een vernuft opgebracht wordt om uw kantoor- en gemakkelijk mogelijk te laten doen.

Heus, half Van der Heem kan in de RAI lopen zonder dat je elkaar tegenkomt. Dus tot volgend jaar op de Efficiency-beurs 1965.

de tweedracht; 43. handeling; 45. loofboom; 46. provincie van Zuid-Afrika; 48. uitspan- sel; 49. lage mannestem; 50. afgaand getij; 52. kledingstuk voor mannen en vrouwen; 53. muzieknoot; 54. vriendje van Sien; 55. beginsel van een bloem; 57. plakmiddel; 58. geelkoper; 60. volksverlevring; 61. alleen rechtsprekende rechter.

Verticaal: 1. beknopt woordenboek in handig formaat; 2. plaats in Noord-Holland; 3. opening in een vloer; 4. bekende ver- soort; 5. afk. van body odour (lichaams- geur); 6. kunstenaar; 7. titel van een ge- promoteerde; 8. bewoner van een groot Europees eiland; 9. plaats waar veel kaas vandaan komt; 10. in vroeger tijd glide, waarin de dichtkunst werd beoefend; 14. plaats in Noord-Afrika; 15. rekbaar; 16. mannelijk rund; 20. advies-orgaan op sociaal en economisch terrein; 23. uitroep van vreugde; 26. afk. Rotterdamse Elektrische Tram; 27. Latijn. lasten; 28. waarover niet gesproken mag worden; 30. vingervalen eikeschors; 32. gehalte-eenheid van goud; 34. inhoudsmaat; 37. boot bedrukt katoen; 39. jongensnaam; 42. gehate Duitse organi- sate tijdens de oorlog; 44. gemalen bast van een eik; 47. in de muziek: langzaam; 51. peulvrucht; 53. portiershokje; 55. huis- dier; 56. voorzetsel; 57. opening; 58. afk. landbouw en nijverheid; 59. Franse onken- ning; 60. afk. siechthrend.

Oplossingen moeten uiterlijk woensdag 18 november 1964 in het bezit zijn van mej. Hartsuiker, redactie VDH-tje, Den Haag.

De volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs f 15,—, 2e prijs f 10,—, 3e prijs f 7,50, 4e, 5e en 6e prijs f 5,—.

Ik zorg wel voor de kinderen!

De heer en mevrouw Van Dalen vornden met hun drie kinderen een gezin zoals er duizenden zijn in Nederland. De weder- zijde familie van het echtpaar woonde ver- buiten de stad. Als ze samen eens uit wil- den, was het voor hen al net zo moeilijk om een oppas te krijgen als voor vele andere echtparen.

De post bracht op zekere dag het be- richt van de verloving van de jongste zus- ter van mevrouw. Waarschijnlijk in een opwelling van edele zelfopoffering zei me- neer toent: „Het is jouw zuster, eg gerust die dag gezellig naar dat verlovingsfeest. Het is toch op zaterdag dus... ik zorg wel voor de kinderen.”

Zaterdag vertrok mevrouw opgewekt naar het feest en meneer, arbeidsanalist en verwoed beoelenaar van de statistiek, nam welgemeend haar taak over. Hij zou deze dag met zijn drie kleine, maar zeer energieke kinderen doorbrengen.

Het briefje dat mevrouw had achterge- laten met: waar hij op moest letten, wat hij moest doen en waar hij voor moest zorgen, scheurde hij geringschattend in snijpers. Meneer deelde de dag wel even volgens zijn eigen inzichten in.

Maar toen mevrouw laat in de avond thuiskwam, gaf een totaal ontreddende man haar deze aantekeningen:

- 15 x ruzies gesust
- 12 x tranen gedroogd
- 21 x deur achter ze gesloten
- 14 x neusjes afgeveegd
- 6 x autootjes en treinje stuk

VDH MAN- NEN KOOR

In de komende week zal ons mannen- koor op een zeer bijzondere wijze enige malen de aandacht van de medewerkers van het bedrijf in Den Haag vragen. Het blijft over het algemeen dat dit koor onze aandacht zeker waard is.

Let u goed op? Er zullen ook diverse opnamen van uitvoeringen waarmee het koor veel succes oogstte ten gehore wor- den gebracht.

Proficiat

HUWELIJKEN.
Den Haag: B. T. Klaasman, Voorcalculatie, met mej. S. W. Bonkes, d.d. 22-10-1964; mei- G. C. Ransaker, Coöfificatie, met de heer G. Klomp, d.d. 23-10-1964.
Den Haag: R. J. Heim, Radiomontage, met mej. A. Schind, Transistorontvanger, d.d. 26-10-1964; F. H. Pottger, Voorcalculatie, met mej. N. de Leezer, d.d. 30-10-1964; H. C. Voerman, EHT-laboratorium, met mej. L. H. C. van Meerendonk, d.d. 29-10-1964.

GEBOREN.

Den Haag: Brigette, dochter van G. B. J. Brinhal, Laboratorium, Onderwaterdeelte, d.d. 10-10-1964; Jeannette, dochter van J. B. Meijer, Spoelentriënge, d.d. 11-10-1964; Dennis Arthur, zoon van G. C. Lankers, Eindmontage T.C., d.d. 15-10-1964.
Den Haag: Joanna Maria, dochter van A. M. Bekken, Meerpapierfabriek, d.d. 25-10-1964; Hendrika Gertruida Maria, dochter van M. E. Klanssen, Berijtuwsuren Telo, d.d. 21-10-1964; Johanne, dochter van D. W. Rolle- 21-10-1964; Hans, zoon van J. M. Schmeider, Kwaliteitsbeter R.A.T., d.d. 21-10-1964; Antoin- us, zoon van M. C. M. Staring, Laboratorium, Onderwaterdeelte Apparatuur, d.d. 31-10-1964; Martin, zoon van A. A. Zoon, Arbeidsrech- tisen Bureau Maranweg, d.d. 23-10-1964; Utrecht: Alfred, zoon van A. E. Ploeg, Ge- reedschapmakerij, d.d. 21-10-1964.

Hartelijk dank!

Voor de vele blijkten van belangstelling van chers, collega's en ziekentroust, alsmede voor de bloemen en de fruitmand, die ik tijdens mijn ziekte mocht ontvangen, zeg ik langs deze weg hartelijk dank.

H. G. J. de Beer,
Centr. Serv. Onderd. Mag.
Hierbij bedank ik de Mechanische Afdeling T.C. en Ziekentroust voor de belangstelling tij- dens mijn ziekte.

J. J. F. van der Spek,
Mechanische Afdeling T.C.
Bij dezen dank ik directie, chefs en collega's hartelijk voor de cadeaus en de belangstelling bij mijn jubileum ondervonden.

H. van Zandhoff,
M. H. van Zandhoff,
Melawa Abstederdijk.
Ondergetekende dankt, mede namens zijn vrouw en kinderen, directie, bazen en perso- neel voor de mooie cadeaus, bloemen en fel- citaties bij zijn 40-jarig jubileum ontvangen. Tevens dank aan de ENAF voor hun schritte- lijke felicitatie.

G. C. Rijfkoel,
Utrecht.
Hierbij dank ik hartelijk allen die bij mijn huwelijk belangstelling hebben getoond.

H. van den Hoorn-Copier,
Utrecht.
Collega's en Ziekentroust zeg ik heel harte- lijk dank voor hun belangstelling, vergezeld van goede wens, tijdens mijn verblijf in het ziekenhuis.
M. C. H. V. d. Anker,
Radiomontage.

net V.D.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGaan VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Waar Keizerstraat en Boulevard elkaar ontmoeten...

Op de begane grond vinden we, keurig rond de hal geformeerd, de administratieve groepen. Algemene Zaken, Typekamer, Verscheping en Desk-sale zijn er enkele weken onze collega's van Van der Heem Internationaal N.V. hun activiteiten ontplooten. Als een grenssteen, maar in zich toch ook de schakel vormend tussen het verleden en het heden.

In dit gebouw immers richt de oud-va- derlandse koopmansgeest zich op de pro- dukten van moderne techniek.

Het leek een goede gedachte om te trach- ten u in woord en beeld een indruk te ge- ven van de omgeving waarin onze colle- gas sinds 26 oktober werkzaam zijn. Van- daar dat onze fotograaf Meijer en ik vo- rige week op een herfstelijke ochtend naar Scheveningen reden. Op een bankje op de boulevard zaten twee nonnetjes van hún seizoen te genieten. In de zwakke bran- ding dobberde een garnalenvisser...

Alle afdelingen zijn licht en ruim. De ruimte wordt in veel gevallen nog geac- centueerd door het uitzicht op de Noord- zee. Dat dit uitzicht op waarde wordt ge- schar, blijkt wel uit de opmerking: We hebben hier iedere dag een ander schilderij aan de muur hangen.

Via de trap (een goedereenhijze is de enige mechanische weg naar boven) bereiken we de 1e etage, waar de directies van Van der Heem Internationaal en Indola hun appar- tementen hebben.

Tevens vinden we hier de commissaris- senkamer. Onwillkeuring word je even stil als je wordt verteld, dat in de stoel van de voorzitter menig werkzaam uur is doorge- bracht door een van de grootste Neder- landers uit onze tijd: wijlen de heer Ples- man.

Op deze etage vinden we ook de ruime showroom, waar de producten van Van der Heem en Indola broederlijk naast el- kaar staan uitgestald. Een met een goddijn af te sluiten hoek geeft cliënten de gele- genheid rustig de kwaliteit van onze tele- visietoestellen kritisch te beoordelen. Aan de raamkant is een met plantenbakken af- geschoten hoek waar het goed toeven is en waar ongewild die steer kan worden geschapen, die nodig is om tot prettig za- ken doen te komen.

Wanneer u dit leest is het alweer enkele weken geleden, dat wij mede- werkers van Van der Heem Interna- tionaal het stof van de Maanweg van onze voeten schudden om het te ver- vangen door het zand van het Sche- veningse strand. Toestel 277, 456, 547 en zoveel andere zullen inmiddels wel een nieuwe bestemming hebben ge- kregen.

Het afscheid op 23 oktober j.l. is althans voor u, Van der Heem, er een geweest dat met stille trom heeft plaatsgevonden. Voor ons was de stille pas teruggekeerd in het hoi- st van de nacht tegen het kriecken van de morgen op 24 oktober.

Maar bij die stille trom wilden wij het niet laten. Daarvoor hebben wij te lang in uw midden vertoefd. Graag willen wij u daarom danken voor jarenlange medewerking en collegialiteit. Dank aan allen die ons in de weken vóór en tijdens de ver- huizing met raad en daad terzijde hebben gestaan, vanuit welke plaats of uit hoefde van welke functie dit ook geburd mag zijn. Wij hebben het Moederbedrijf verhalen om zelf- standig onze weg voort te zetten. Daarbij weten wij ons ook in de too- komst gesteund door uw voortduren- de belangstelling en vooral uw me- dewerking.

VAN DER HEEM INTERNATIONAAL N.V.

Bij een afscheid

Wanneer u dit leest is het alweer enkele weken geleden, dat wij mede- werkers van Van der Heem Interna- tionaal het stof van de Maanweg van onze voeten schudden om het te ver- vangen door het zand van het Sche- veningse strand. Toestel 277, 456, 547 en zoveel andere zullen inmiddels wel een nieuwe bestemming hebben ge- kregen.

Het afscheid op 23 oktober j.l. is althans voor u, Van der Heem, er een geweest dat met stille trom heeft plaatsgevonden. Voor ons was de stille pas teruggekeerd in het hoi- st van de nacht tegen het kriecken van de morgen op 24 oktober.

Maar bij die stille trom wilden wij het niet laten. Daarvoor hebben wij te lang in uw midden vertoefd. Graag willen wij u daarom danken voor jarenlange medewerking en collegialiteit. Dank aan allen die ons in de weken vóór en tijdens de ver- huizing met raad en daad terzijde hebben gestaan, vanuit welke plaats of uit hoefde van welke functie dit ook geburd mag zijn. Wij hebben het Moederbedrijf verhalen om zelf- standig onze weg voort te zetten. Daarbij weten wij ons ook in de too- komst gesteund door uw voortduren- de belangstelling en vooral uw me- dewerking.

VAN DER HEEM INTERNATIONAAL N.V.

De hal, waar vraag en aanbod elkaar ontmoeten.

Binnenkomen in de nieuwe omgeving geeft je als verstokte Maanwegger niet het gevoel van thuiskomen. Maar dat gevoel van een kat in een vreemd pakhuis ver- dwijnt haast ongemerkt als achter iedere deur bekende gezichten blijken te huiszen. Misschien is „huizen" wat zwak uitgedrukt. Als je na vriendelijk begroet te zijn door de portier de vertijnde inrichting van de hal op je laat inwerken, ben je al gauw geneigd van „kastelen" te gaan spreken.

De afsluiting Desk-sale.

Bij een afscheid

Wanneer u dit leest is het alweer enkele weken geleden, dat wij mede- werkers van Van der Heem Interna- tionaal het stof van de Maanweg van onze voeten schudden om het te ver- vangen door het zand van het Sche- veningse strand. Toestel 277, 456, 547 en zoveel andere zullen inmiddels wel een nieuwe bestemming hebben ge- kregen.

Het afscheid op 23 oktober j.l. is althans voor u, Van der Heem, er een geweest dat met stille trom heeft plaatsgevonden. Voor ons was de stille pas teruggekeerd in het hoi- st van de nacht tegen het kriecken van de morgen op 24 oktober.

Maar bij die stille trom wilden wij het niet laten. Daarvoor hebben wij te lang in uw midden vertoefd. Graag willen wij u daarom danken voor jarenlange medewerking en collegialiteit. Dank aan allen die ons in de weken vóór en tijdens de ver- huizing met raad en daad terzijde hebben gestaan, vanuit welke plaats of uit hoefde van welke functie dit ook geburd mag zijn. Wij hebben het Moederbedrijf verhalen om zelf- standig onze weg voort te zetten. Daarbij weten wij ons ook in de too- komst gesteund door uw voortduren- de belangstelling en vooral uw me- dewerking.

VAN DER HEEM INTERNATIONAAL N.V.

De afsluiting Desk-sale.

Bij een afscheid

Wanneer u dit leest is het alweer enkele weken geleden, dat wij mede- werkers van Van der Heem Interna- tionaal het stof van de Maanweg van onze voeten schudden om het te ver- vangen door het zand van het Sche- veningse strand. Toestel 277, 456, 547 en zoveel andere zullen inmiddels wel een nieuwe bestemming hebben ge- kregen.

Het afscheid op 23 oktober j.l. is althans voor u, Van der Heem, er een geweest dat met stille trom heeft plaatsgevonden. Voor ons was de stille pas teruggekeerd in het hoi- st van de nacht tegen het kriecken van de morgen op 24 oktober.

Maar bij die stille trom wilden wij het niet laten. Daarvoor hebben wij te lang in uw midden vertoefd. Graag willen wij u daarom danken voor jarenlange medewerking en collegialiteit. Dank aan allen die ons in de weken vóór en tijdens de ver- huizing met raad en daad terzijde hebben gestaan, vanuit welke plaats of uit hoefde van welke functie dit ook geburd mag zijn. Wij hebben het Moederbedrijf verhalen om zelf- standig onze weg voort te zetten. Daarbij weten wij ons ook in de too- komst gesteund door uw voortduren- de belangstelling en vooral uw me- dewerking.

VAN DER HEEM INTERNATIONAAL N.V.

De afsluiting Desk-sale.

Bij een afscheid

Wanneer u dit leest is het alweer enkele weken geleden, dat wij mede- werkers van Van der Heem Interna- tionaal het stof van de Maanweg van onze voeten schudden om het te ver- vangen door het zand van het Sche- veningse strand. Toestel 277, 456, 547 en zoveel andere zullen inmiddels wel een nieuwe bestemming hebben ge- kregen.

Het afscheid op 23 oktober j.l. is althans voor u, Van der Heem, er een geweest dat met stille trom heeft plaatsgevonden. Voor ons was de stille pas teruggekeerd in het hoi- st van de nacht tegen het kriecken van de morgen op 24 oktober.

Maar bij die stille trom wilden wij het niet laten. Daarvoor hebben wij te lang in uw midden vertoefd. Graag willen wij u daarom danken voor jarenlange medewerking en collegialiteit. Dank aan allen die ons in de weken vóór en tijdens de ver- huizing met raad en daad terzijde hebben gestaan, vanuit welke plaats of uit hoefde van welke functie dit ook geburd mag zijn. Wij hebben het Moederbedrijf verhalen om zelf- standig onze weg voort te zetten. Daarbij weten wij ons ook in de too- komst gesteund door uw voortduren- de belangstelling en vooral uw me- dewerking.

VAN DER HEEM INTERNATIONAAL N.V.

Showroom.

Wie zal dat betalen?

Hersfweer op zijn best. Felle regenvalgen, afgewisseld met hagel, stryemen de wegen door de Haarlennmermeer. Bovendien is het aarddonker. Maar wat geeft dat voor onze man in de auto? Zijn auto is nieuw, zijn verwarming is prima, zijn ruitewissers zijn best en zijn verantwoordelijkheidsgevoel is zo groot, dat hij voor behoorlijke ventilatie heeft gezorgd, zodat geen enkele ruit beslagen is.

Onze man is een tevreden man. Hij zal spoedig thuis zijn. De andere zo drukke Schipholweg waarop hij rijdt is verlaten. Toch is onze man voorzichtig. Zijn kilometerteller wijst niet meer dan 80 km/uur aan.

Een geweldige klap verstoort plotseling de rust en daarna is alles doodsstil. Gelukkig geen gekerm of geschreeuw van gewonden. Het zal een ongeluk met alleen materiele schade zijn.

Onze man reageert zijn schrik af op de bestuurder van de landbouwtractor die zo „idloot" was om zijn tractor onverlicht op de weg te zetten.

Wie betaalt? Ach, nauwelijks iets om over te spreken: natuurlijk de eigenaar van de tractor.

Mis, want als u dat denkt kent u onze verkeerswetgeving niet. Elke verkeersdeelnemer namelijk heeft slechts plichten en geen rechten. De rechtbank stelde dan ook terecht, dat als iemand een obstakel op de weg (moet) zetten, iemand anders er niet bovenop moet rijden.

Had onze autorijder maar even één zin van bladzijde 42 van het bekende blauwe boekje van Westerkaken: „Eisen voor Rijvaardigheid", goed geleerd. Deze zin luidt namelijk: „De snelheid waarmee men rijdt moet zodanig zijn dat het motorrijtuig onder alle omstandigheden tot stilstand kan worden gebracht, binnen de afstand waarover de weg kan worden overzien en waarover deze vijf is".

Onze man voerde namelijk een verlichting (geïmd groot licht) die niet paste bij

VERVOLG VAN PAG. 1

De derde etage tusslotie biedt plaats aan de kantine, die open rond de brede lichtkoker boven de hal is gelegen. De koffie, gereserveerd door een Indola-medewerker, in een EMS-kopje met een suikerzakje van Van der Heem, symboliseert simpel maar treffend welke ondernemingen partij zijn geweest bij de toestandskoming van samenwerking in deze huisvesting.

Na zo'n uurje door het gebouw te hebben rondgedwaald realiseert je je plotseling dat je nog geen enkele Indola-man hebt gezien. Alsof dat een ander soort mens zou zijn. De toekomstige Interneers zelf schijnen ook geen onderscheid meer te voelen. Want als je ernaar vraagt, krijg je als antwoord: Ach, we spreken immers dezelfde taal. En dat klinkt dan als een devies waaronder de toekomstige samenwerking, waarmee in Scheveningen al een voorzichtige begin is gemaakt, met vrouwen kan worden tegemoet gezien.

De klok van de oude Scheveningse kerk loopt al aardig naar twaalf uur als wij het gebouw verlaten, het gebouw dat intem de naam de bombondoos heeft gekregen. Ik zou meer voelen voor: de bombonniere.

Elke weggebruiker, dus ook de wandelaar, loopt de kans om op een zeer kostbare wijze herinnerd te worden aan de grondregel van ons recht: Iedereen wordt geacht de wet te kennen.

Van der Heem N.V. heeft daarom besloten — in samenwerking met het Verbond voor Veilig Verkeer — haar medewerkers in de Haagse bedrijven en in de fabriek te Sneek in staat te stellen om voor de geringe prijs van f.3,75 hun kennis van de verkeersregels op te frissen. (In Utrecht is kort geleden een cursus gegeven.) Hoeveel de cursus pas aanvangt in januari 1965, is thans reeds schriftelijke opgave tot deelneming mogelijk via mejuffrouw Van Rossen, afdeling Personeelszaken Den Haag.

Geen zware studie, integendeel. De zogenaamde Verkeerswet is opgebouwd uit zes hoofdstukken: elk hoofdstuk eindigt met een vragenlijst. Na beantwoording van de vragen wordt deze lijst door het Verbond voor Veilig Verkeer kosteloos voor u nagezien.

Zes halve uurjes leren kunnen u veel geld (of nog ergere dingen) besparen.

Van der Heem's mannenkoor vroeg uw aandacht

Moeten wij eigenlijk nog iets toevoegen aan wat wij in de afgelopen week over ons mannenkoor hebben gehoord? De toespraak van de heer L. C. Gussenhoven, het interview van Ageeth Scherphuis met de dirigent van het koor, Harry Holtman, de kooropnamen, de affiches op vele plaatsen in ons bedrijf... het heeft er allemaal toe bijgedragen dat ons mannenkoor een week lang in het middelpunt van de belangstelling heeft gestaan. Althans dat hoop ik het bestuur van het koor. En dat die belangstelling zo ver gaat dat u gaat meezingen.

Aanmelding kan geschieden bij:

heer Jonkman, toestel 207, voorzitter;
heer Zoelweij, toestel 247, secretaris;
heer Van Die, toestel 377, bestuurslid;
afdeling Arbeidszaken, toestel 521.

KGM, KIK EN LUISTER EN... DOE MEE!

Veelzijdige introductie

Enige tijd geleden publiceerden wij in het VDH-tje een verslag van een excursie door de zogenaamde roulatieploeg naar de IBM in Brussel. De niet-ingeviden onder u zullen zich onvlekkend hebben afgevraagd: wat is de roulatieploeg? Het lijkt ons daarom goed u iets over het ontstaan en het doel ervan te vertellen.

Wie als nieuweling, vooral in de administratieve sector, ons bedrijf binnenkomt, kampi, ook wanneer de introductie heeft plaatsgehad, ertne dat hij of zij pas na een klein jaar begrip gaat krijgen van de achtergronden, de raakvlakken e.d. in de administratieve arbeid. Een en ander heeft tot gevolg dat sommigen hiervoor geen geduld kunnen opbrengen en dan het besluit nemen te moeten nemen Van der Heem N.V. weer te verlaten.

Om dit te voorkomen en tevens — en dat niet in de laatste plaats — om de introductie voor de nieuweling nog aantrekkelijker te maken is de gedachte geboren een aantal jongelui met een middelbare schoolopleiding tot een groep te formeren die regelmatig in de verschillende afdelingen en eventueel commerciële afdelingen rouleren, zodat men in kennis gebracht wordt met verschillende soorten werkzaamheden en/of commerciële terrein, waardoor naar wij hopen ook eerder de reeds genoemde kennis van achtergronden en raakvlakken met andere afdelingen tot stand kan worden gebracht.

Wij zijn ruim een jaar geleden begonnen met een groepje jongemannen op de bovengeschetste wijze in de administratieve arbeid in te schakelen. Zij hadden voordien wel enige bedrijfservaring opgedaan en hadden in het algemeen ook hun militaire dienstplicht achter de rug.

Deze aanpak heeft voor zover wij het tot dusver hebben kunnen beoordelen de betrokkenen veel genoegen gedaan, waardoor er aanleiding gevonden werd om iets dergelijks ook met dames te proberen. In

De Mechanische Afdeling T.C. Den Haag heeft binnenkort een jubilaris in haar midden. De heer B. Belt, die de functie van draaier uitoefent, is donderdag 19 november 197½ jaar in onze dienst. Onze gelukwensen.

Communicatie

Even voorstellen... mijn naam is: **Silte OPNAME!**
Half negen precies: een geluidssignaal. Opname!
Drie patrispoortroegen bliken mij aan.

Vóór mij een spijlenraam gestuurd door een „geel gebit".
De starre zwartlijn van de vensterbank wordt onderbroken door allerlei grootsels in potjes, pannetjes en medicijnflesjes.
Links in de hoek staat een gieter-tje. Een klein wit gieter-tje, met een handvat naar onderwets-moderne vorm.

Aan een van de onderwanden een batterij schakelkasten en belten, zonder stijl en smaak.

De heer A. Kuiper, modelmaker in de Proefreptsplaats EHR Den Haag, is op donderdag 19 november a.s. 12½ jaar bij ons in dienst. Wij felicitieren hem van harte met dit jubileum.

september j.l. zijn wij erin geslaagd een groepje dames te formeren. In tegenstelling tot de heren hadden de dames geen bedrijfservaring, maar kwamen direct van school. Zij zijn nu ook bezig te rouleren. Uiteraard ligt het accent hier veel meer op de opleiding in de praktijk, omdat zij geen enkele bedrijfservaring hebben.

Wij hopen op deze manier deze functies narsen all-round te maken, waardoor doorgroei mogelijkheden ontstaan naar functies als correspondentie veevende taken, secretarisse en dergelijke functies.

Daar deze aanpak in werving en opleiding voor ons bedrijf weer iets anders is dan normaal meenden wij er goed aan te doen u hiervan in kennis te stellen, omdat in de toekomst wel meer van dergelijke mogelijkheden kunnen ontstaan, die u bij kennissen en vrienden in een gesprek over Van der Heem naar voren kunt brengen.

C. O.

De HTS-er op de korrel

Zaterdag 31 oktober waren de besturen van de corpora van nagevoeg alle Nederlandse HTS-en een dag bij ons Haagse bedrijf op bezoek. 's Middags hadden de ruim 70 gasten in de kantine van de Kas-tenfabriek een besloten vergadering, georganiseerd door de Stichting Het Landelijk HTS-Orkaan. (Die beraadslagenen volgden op een maaltijd waarbij onze directie-keuken vooral met een heerlijke erwtensoep een uitstekende beurt maakte.)

's Morgens hadden de heren Ir. P. G. Zaaijer, Drs. C. A. A. van Lutervelt en K. J. van Duren het een en ander over onze onderneming verteld. De heer Van Duren vertoonde daar frante dia's bij. Volgens hield Drs. J. G. Scheurer een voorlees over: Plaats en groei van HTS-ers in het bedrijf, waarna de gasten onder andere — onder leiding van de heer M. F. de Wolf — een bezoek brachten aan de afdeling Vrijgave- en Kwaliteitscontrole.

Public Relations.

Was het een hoge of een lage bel? Is het nu het linkse of het rechtse apparaat? Is het die ene of die andere?

Een pindaschilletje ligt op het rechter bureau, een waterdruppel schittert op linkerheft van de vensterbank.

Silte — Opname!
Wat zal het worden: Pindaschil of Waterdruppel?
Ik grijp, hoor en overwin. Het is de ene, het was gelukkig niet de andere.

Was het de hoge of de lage bel? Zó iets vraagt u mij toch niet!

Nieuw-komer.

Kom, kijk, luister

Gevolg gevende aan dit advies van ons mannekoor ben ik vorige week vrijdag naar het bejaardentehuis Nieuw Heeswijk in Voorburg gekomen en heb er gekeken en geluisterd.

Aangezien het aanvangsnummer vrij vroeg gesteld was moest er een compromis worden gevonden tussen vaderlijke en journalistieke plichten. Het komen werd hierdoor vertragen tot half negen. Het programma was inmiddels gevorderd tot het achtste nummer: de pauze. Het kijken en luisteren werd daardoor beperkt tot de nummers die na de pauze werden uitgevoerd.

Laat ik met het luisteren beginnen. Voor laat persoonlijk waren de twee Israëliëse liederen: Toembalalika en Eref shal sho shanim de meest succesvolle programma-punten. Het Carillon en Mooie Sandor werden met iets te weinig overtuiging en soms zelfs slordig gezongen; waarschijnlijk een gevolg van het feit dat deze beide nummers reeds geruime tijd op het repertoire prijken.

Onze sopraan Willy Grootenboers zong samen met het koor: Sterren stralen overal en bracht als solo: Du solist der Kaiser meiner Seele sein. Voor haar aandeel in deze geslaagde avond kreeg zij namens het dankbare publiek een boekje bloemen aangeboden.

Was het luisteren dus op enkele kleine uitzonderingen na een genoegen, met het kijken was het anders gesteld. Een paar kritische opmerkingen moeten mij toch echt van het hart. Tijdens het optreden van Willy Grootenboers was het bijzonder hinderlijk, dat enkele koorleden deze pauze gebruikten om alvast hun muziek op te zoecken voor het volgende nummer. Dat er door het enthousiasme waarmee werd gezongen soms op de maat werd meedellend was beslist storend en leidde de aandacht onnodig af. Zeker was dat het geval toen een van de koorleden in zijn enthousiasme tijdens het zingen een hand in zijn broekzak liet verwynnen.

Mijn totaal-indruck: Ondanks de kleine schoonheidsfoutjes was het een bijzonder geslaagde avond, waarop publiek, dirigent Harry Holman, soliste en mannekoor met voldoening kunnen terugzien.

PRIJZEN SOLEX-SERVICE

In de onlangs gehouden COR-vergadering werd medegeleed dat de prijzen die de Sorex-Service voor het personeel berekent verhoogd zullen moeten worden. Een en ander is het gevolg van de sterke stijging van de loonkosten in dit jaar en daardoor uiteraard ook van de materiaalprijzen. Met ingang van maandag 16 november zullen de prijzen als volgt worden gewijzigd.

De uurtarief voor reparaties zal worden gebracht op f 6,50 en de gemeentelijke benzine zal f 0,60 per liter gaan kosten. Ook zal het kortingspercentage op materialen worden verlaagd.

Gefeliciteerd!

Huwelijken:

Den Haag: A. P. Hooguin, Staf Adminalstrade, met mej. C. van der Vooren, d.d. 5-11-1964; A. A. Lagana, Spooienlaage, met mej. H. J. M. van Eijken, d.d. 10-11-1964.

Geboorten:

Den Haag: Gjsbertus Wilhelmus Jozef, zoon van G. C. van der Vlist, Meudeinmakerij, d.d. 21-10-1964.

TUJD VOOR TELEVISIE

De eerste televisie-ontvangers gaven een beeld van 7-3cm.

De voorbeelden voor een tonnel-stuk op de TV die- ren soms 5 maanden

De televisiegevolven in de lucht bezitten een snelheid die voldoende is om in één seconde ca 8x rond de aarde te vliegen.

Op het beeldscherm staat een druk gelijk aan het gewicht van 70vwassen mensen

Ook van koffie . . .

De manager heeft een hele serie levensgevaarlijke gewoonten. Hij rookt, hij drinkt, hij eet te veel en werkt te hard. Het één is al kwalijker dan het ander, verzekert de medische wetenschap.

Volgens een recent bericht in International Management (april j.l.) blijkt nu ook het koffiedrinken (kafé j.l.) blijkt nu ook zekere dr. D. R. Huene heeft studie verricht onder Amerikaanse piloten. Piloten zijn zware koffiedrinkers onder werktijd; uiteraard zijn meer gestrekte drankjes hun streng verboden terwijl koffie wakker houdt en stimuleert. Piloten die tot 25 koppen koffie per dag drinken, zijn niet zeldzaam.

Volgens International Management heeft genoemde dokter nu bewezen, dat zwaar koffiedrinken een hartkwaal tot gevolg kan hebben. Zij die meer dan vijf koppen per dag drinken zijn meer vatbaar voor hart-aanvallen dan anderen. Bovendien klaagden deze koffie misbruikende vliegers over hartkloppingen onder het vliegen.

Ook onder managers zijn koffieliefhebbers talrijk. U bent nu dus gewaarschuld. Zeker zal het koffiedrinken niet als de laatste kwalijke genuege aan de kaak gesteld worden.

Overgenomen uit: Doelmatig Bedrijfsbeheer.

Hartelijk dank!

Hiermede beting ik mijn oprechte dank aan chef, collega's en Ziekentroost voor de behaagstellende tijdens mijn ziekte, de bloemen en de fruitmand.

L. Bogaard.

Langs deze weg bedank ik ook namens mijn vrouw de Geop voor het prachtige cadeau en de bloemen, die mij vrochten ontvingen bij ons 28-jarig huwelijksfeest.

P. Prank, Draaierij.

INHEEMSE ZAKEN

— „Dat durf je niet?”
„Oh, nee? Wedden?”
„Oke, waarom?”
„Om een gevulde koe?”

15 personen gingen de wedstrijd aan. En verloren. Want de uitdaging een dag in rokkostuum rond te lopen werd door de heer J. A. F. Oomen van het Telelaboratorium Den Haag grif aangegomen. Het was een enigszins feestelijk gezicht hem tussen de in „werkkleding” gestoken collega's te zien rondlopen. Waar de 15 gevulde koeën zijn gebleven? Onbekend, de collega's hebben ze niet meer teruggezien.

Den Haag maakt geen stofzuigers meer. Sinds een week is nu ook het laatste type dat daar werd vervaardigd, de handstofzuiger, vaarwel gezegd. De Ver-enigde Stofzuigerfabrieken te Leeuwarden heeft de productie overgenomen. Sinds 1933 maakte de stofzuiger deel van het productprogramma van Van der Heem uit. Het was voor de medewerkers die bij de productie ervan betrokken waren wel even een droevig moment toen de laatste Dombo in elkaar was gezet. Zij zijn allen overgeplaat naar andere afdelingen, waar zij zich al aardig thuis beginnen te voelen.

Toch zullen zij het afscheid van de Dombo niet licht vergeten. Allen ontvingen zij namelijk van de heer N. W. Lagerdijk, bedrijfsleider, als aandenken een ballon, waarin de datum van het afscheid, 29 oktober 1964, en ERRES Dombo is gegraveerd.

De baden in onze afdeling Nabewerking te Den Haag vagen om een regelmatig onderhoud. Tot voor kort moesten zij om de drie maanden met speciale Metakote-veer worden behandeld. Dit tijdrovende karwei behoort tot het verleden, uitzonderd bij de zink- en nikkel/thermoautomaten. De baden zijn alle voorzien van hardrubber, waar de temperatuur dit nodig maakt, of een Keragelith-laag, een kunststofproduct van Vredestein. Deze bekleding is bijzonder geschikt als beschermingsmateriaal tegen corrosie.

Keragelith is een waterige kunststofdispersie die met een spuitstool wordt opgebracht. Daardoor wordt een strakke en volkomen naadloze bekleding verkregen die, na verdampen van het water bij kamertemperatuur, vast met de ondergrond is verbonden. De dikte van de bekledingslaag varieert van 0,5 tot 1,5 mm en is afhankelijk van het aantal malen spuiten waarmee zij wordt opgebracht. De temperatuur van Keragelith ligt bij 70°.

Oplissing puzzel 132

A. rostrat; B. oorvijg; C. tengel; D. tortel; E. einder; F. robber; G. dokter; H. aardas; I. matras.
Wapenonderschrift: STERKER DOOR STRIJD.

Prijswinnaars

1. (f 15-1) J. van 't Walderveen, 3361.
2. (f 10-1) R. E. G. Dorsman, 3370.
3. (f 7-50) P. J. van Munster, 2330.
4. (f 5-1) S. W. Holma, 1514.
5. (f 5-1) F. J. Steetsel, 2111.
6. (f 5-1) D. Schulte Nordholt, 1561.

Hierbij dank ik comité Ziekentroost en collega's voor de leuke attentie die ik mecht ontvingen tijdens mijn verblijf in het ziekenhuis.
J. Kouwers, Spooienfabriecage.

het V.D.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGaan VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr. 863
20 november 1964

EEN FEESTEELIJK MOMENT

Met de constatering van dit feit op de voorpagina van ERRES NIEUWS werden de ERRES handelaars in september j.l. op de hoogte gebracht van de te verwachten verschijning van twee ERRES TV-apparaten. Sinds enkele weken zijn ze in ons Haagse bedrijf in productie: de TV 4656 en zijn grotere broer: de TV 5656.

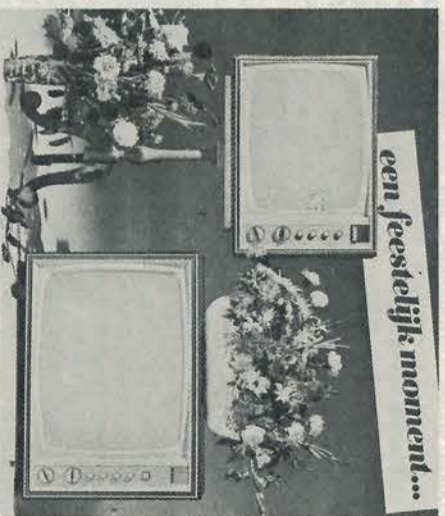
Bladerend in oude VDH-tjes kwamen wij tot de ontdekking dat het deze maand precies 14 jaar geleden is, dat ons eerste televisietoestel werd geïntroduceerd, de KY 311 U. Hij had een beeldbuis van 31 cm en dat noemden wij een grote beeldbuis. Dat zelfs de grootte van een beeldbuis maar betrekkelijk is blijkt wel uit het feit, dat wij nu de nieuwe TV 4656 zien als het apparaat met de kleine beeldbuis, terwijl hij toch echt 17 centimeter groter is dan zijn oudste voorganger.

Ik herinner mij ineens onze eerste kennismaking met de televisie. Speciaal voor personeelsleden werden er toen TV-kijkavonden georganiseerd. In de oude filmzaal van het bedrijf Maanweg (de ruimte waar nu Postkamer, Bibliotheek, Typekamer en Loonaanpakstrategie) stonden op hoge consoles tien TV-apparaten opgesteld; voor iedere console twaalf stoelen. En met onze neus in de lucht zaten we daar te kijken. De houding was niet ideaal, maar we hadden er graag een lichte nekkramp voor over om het wonder van de vijftig jaren met eigen ogen te kunnen aanschouwen. Met ontzag werden de gezinszinnige handelingen van de specialisten van het TV-laboratorium gevolgd. Wij hadden geloof ik allemaal het gevoel van iemand die zijn eerste autorijlessen krijgt: dat leer ik nooit!

Maar genoeg daarover. Wij zouden u iets vertellen over onze nieuwe aanwinsten. Een feestelijk moment: constateerde het ERRES NIEUWS, in het midden latend voor wie. En terecht. Want voor iedereen die met een van deze twee apparaten te maken heeft gehad of nog te maken zal krijgen, was of is zo'n feestelijk moment weggelegd.

Een feestelijk moment: voor de Ontwerper, van laborant tot monteur op de Proefwerkplaats toen de ontwerpen pro-duktierij werden verklaard.

Een feestelijk moment: voor onze fabriecage, nu de kleine aanloopmoet-lijkheden achter de rug zijn en toestel na toestel via de conveyor naar de Inpakkerij zakt.

een feestelijk moment...

Een feestelijk moment: voor onze commerciële afdeling en de Verkoopafdeling van Stokvis om dergelijke apparaten onder de aandacht van de handelaars te kunnen brengen en af te leveren.

Een feestelijk moment: voor onze afnemers als zij de TV 4656 en de TV 5656 aan hun assortiment toevoegen en voor de kopers als de eerste beelden via de beeldbuis hun kamers binnenkomen.

Een feestelijk moment: zelfs voor onze Technische Dienst als een enkele maal een reparatie nodig zal blijken te zijn; want door een goed doorzichte opbouw van onderdelen en verbindingen zal een reparatie weinig hoofdbrengskosten.

Er is, dunkt ons, reden te over ons zelf te feliciteren met de beide aanwinsten. Speciaal de TV 4656 zal door zijn kleine formaat voor al degenen die zijn aangewezen op een wat beperkte woonruimte een welkome aanwinst zijn en geen lastige stat-in-de-weg. De bedieningsknoppen zijn overzichtelijk aan de voorkant aangebracht; zij komen er eertlijk voor uit dat zij er zijn. Om te voorkomen dat nieuwe bezitters de eerste avonden met uitgebreide gebruiks-aanwijzingen moeten worstelen is een vest-zak-gebruiksaanwijzing toegevoegd, waarin op overzichtelijke wijze de functie van alle knoppen staat vermeld.

14 jaar geleden schreef de toenmalige redacteur in het VDH-tje: Televisie is iets waar wij radiomensen nog aan zullen moeten wennen, de meesten onzer hebben het nog nimmer gezien.

De nieuwe toestellen bewijzen, dat wij de periode van het wennen al lang achter de rug hebben.

Bekendmaking

De directies van VAN DER HEEM N.V. en INDOLA N.V. maken gemeenschappelijke bekend: De omzetter zijn hoger, waardoor kostensparing nagevoeg kunnen worden opgevangen.

De te verwachten jaarresultaten ontwikkelen zich overeenkomstig de reeds gepubliceerde tussentijdse berichten en zullen niet veel afwijken van het boekjaar 1963.

Hierin ligt dan ook opgesloten dat, onroerzame omstandigheden voorbehouden, op eenzelfde dividend (12% en 18%) gerekend mag worden.

In het huidige stadium van intensere voorbereiding der aankomstige fuste ligt ons dit gemeenschappelijke tussentijdse bericht op zijn plaats.

Het uitvoerige fusiebericht zal in de eerste dagen van januari 1965 verschijnen.

Het ligt in het voorwennen van INDOLHEEM N.V. (de nieuwe concern-naam) dat door INDOLA N.V. reeds gevestigde traditie van kwartaalberichten te doen continueren. De vorm waarin dat zal geschieden zal nader worden overwogen.

Wij zijn van mening dat er alteszins reden aanwezig is de toekomst vol vertrouwen tegemoet te zien.

Taakstudie OR Sneek

Vrijdag 6 november om 9 uur 's morgens zetten de leden van de Ondernemingsraad Sneek koers naar de Volkshogeschool „Alfardsoog" in Bakkeveen. In gezelschap van de heren Lamminga en Faber van de afdeling Personeelszaken gingen zij daar een tweedaagse studie maken van het werk van de Ondernemingsraad. Diverse onderwerpen werden behandeld, zoals: Van Kern tot Ondernemingsraad; Doel en werkwijze van de OR in de eigen situatie; Vergadermethode; De OR en de bedrijfscommunicatie. De leiding van de discussie verrstte bij Mr. Stapel, directeur van de Volkshogeschool, en de heer Oosthoek, Personeelszaken Den Haag. De bijeenkomst werd zaterdag ook door de heer Van der Kade, bedrijfsleider, bijgewoond.

De discussies, de rollenspelleten en de vooruitfeitelijke verzorging maakten dat alle deelnemers het een in alle opzichten geslaagde studiebijeenkomst vonden.

W. Harder.

Residentie-Orkest 60 jaar

Aan onze werknemers in de fabrieken te Den Haag behoef Het Residentie-Orkest eigenlijk niet te worden voorgesteld. Elders in den lande zal, zeker voor de muzikatiefhebber, Het Residentie-Orkest geen onbekende zijn.

Op 20 november zal dit orkest jubileren, het bestaat dan 60 jaar. Een reden om ook in het VDH-tje eens iets meer aandacht aan dit orkest te besteden.

Wat is een orkest?

De naam orkest komt van het Griekse woord *orkhstra*. De orkestra was in de oud-Griekse schouwburg de naam van de plaats bestemd voor het koor.

Bij het ontstaan van de opera werd **Orkest** de naam voor de ruimte welke de begeleidende instrumentalistien innamen (tussen toneel en publiek).

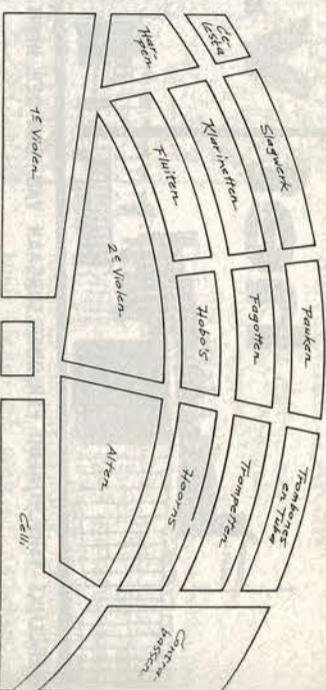

Willem van Otterloo.

Thans duidt men ermee aan een vereniging van instrumentalistien. Men kent verschillende soorten orkesten. Hiervan zijn de namen: het strijk-orkest, harmonie-orkest, fanfare-orkest en symfonie-orkest. Het Haagse orkest is een symfonie-orkest.

Het symfonie-orkest. (Symfonisch: samenklinkend)

Het symfonie-orkest, kortweg orkest genoemd, heeft zich langzamerhand ontwikkeld uit het kamertorkest der 17e en 18e eeuw. Toen het musiceeren meer en meer in het openbaar plaatsvond en de concertzalen gaandeweg groter werden, breidde het orkest zich ook geleidelijk uit. Het bestaat uit vier of vijf groepen: houten blaasinstrumenten, koperen blaasinstrumenten, strijkinstrumenten, toekelinstrumenten en slaginstrumenten. Een klein symfonie-orkest omvat doorgaans 2 grote fluiten, 2 hobo's, 2 klarinetten, 2 fagotten, 2 hoorns, 2 trompetten, harp, pauken en strijkorkest. Een groot symfonie-orkest vult deze bezetting nog aan met een kleine fluit (piccolo), alle hobo, basklarinet, contrabasso, een of meer paren hoorns, een derde trompet, drie baszinnen, basstuba, grote trom en bekken. De componist Richard Wagner gebruikte in zijn latere werken 3 fluiten, 3 hobo's, 3 klar-

netten enz. Ook maakte hij gebruik van tenorbas en basstrompet. Het moderne streven naar massale effecten enerzijds en kleurverfijning anderzijds heeft nog een aantal andere instrumenten aan het orkest toegevoegd. De moderne Franse componisten maken ook gebruik van gemengd koor, dat alleen noten zingt.

20 november 1904—29 november 1964

In 1904 vormde Mr. Henri Viotta, toenmalig directeur van de koninklijke muziek-school in Den Haag, voornamelijk uit leerlingen van dit conservatorium Het Residentie-Orkest. Hij was de eerste van de vier vaste dirigenten die tot op heden de dirigentstok over Het R.O. zwaalden. In 1917 volgde Dr. Peter van Amrooy hem op. Frits Schuurman was de derde dirigent die de leiding op zich nam, van 1938—1949. Vanaf dat moment kreeg Willem van Otterloo deze verantwoordelijke taak op zijn schouders.

Willem van Otterloo.

De naam van Willem van Otterloo is onverborelijk verbonden aan Het Residentie-Orkest. Hij was het vooraf die Het R.O. leidde naar de internationale reputatie. De vele buitenlandse toernees zijn hier een

duidelijk bewijs van.

Van de 117 concerten in het buitenland, die Het R.O. gaf, dirigeerde Willem van Otterloo er 90.

Willem van Otterloo werd te Winterswijk geboren. Hoewel hij op jonge leeftijd reeds muzikale aanleg bleek te hebben, scheen het aanvankelijk dat de medicijnstudie hem zou gaan oplossen. Hij werd ingeschreven als student aan de Universiteit te Amsterdam. Vrij spoedig verloochende hij zijn ware aard, de muziek bleek meer aantrekkingskracht op de jonge man uit te oefenen. Amsterdam werd nog niet de rug toegekeerd; de toekomstige dirigent ging over naar het conservatorium in de hoofdstad.

Zijn aangeboren talent kwam zeer duidelijk naar voren bij de leiding die Willem van Otterloo gaf aan het Concertgebouworkest, tijdens de uitvoering van een compositie van zijn hand, waarmee een eerste prijs gewonnen was. De bekende Willem Mengelberg, de dirigent van het Concertgebouworkest, was plotseling ziek geworden en Willem van Otterloo moest invallen om zijn eigen compositie ten gehore te brengen. Na een periode als assistent-dirigent bij het Utrechts stedelijk orkest kwam

25 JAAR SAMENWERKING

Op 1 november j.l. werd in Den Haag de 25-jarige samenwerking tussen onze vertegenwoordiger voor Zwitserland, de heer Walter Jenny, en Van der Heem gesevierd. Bij die gelegenheid werd deze foto gemaakt. Zittend v.l.n.r. de heren Cronheim, Jenny, mevrouw Jenny en de heer De Hartog. Staande: de heren De Boer, Engelen, De Roo en Majole.

hij in 1949 bij Het Residentie-Orkest.

Gastdirigenten.

Het aantal gastdirigenten dat Het R.O. leidde bedraagt meer dan 300. De bekendsten hiervan zijn: Arturo Toscanini, Richard Strauss, Igor Strawinsky, Bruno Walter, Pierre Monteux, Sir John Barbirolli, Leopold Stokowski, William Steinberg en Leonard Bernstein.

Onder de 102 musici die het orkest tellen nemen de twee eerste concertmeesters Theo Olof en Willem Noske een zeer bijzondere plaats in. Zij bezetten in een volkomen gelijkwaardige functie de eerste lessenaar. Beiden genieten zij een internationale faam waaraan hun opleiding en grote talent niet vreemd zijn.

In de afgelopen tien jaar gaf het orkest gemiddeld 150 concerten per jaar. Niet alleen in Den Haag, maar eveneens in andere Nederlandse steden. Naar het buitenland werden omstreeks 50 concertreizen gemaakt, waarvan de Amerikaanse toer van vijf weken, die in 1963 plaatsvond, weer een grote stap was naar de algemene bekendheid van dit orkest.

De verschillende Europese landen die werden bezocht in diverse reizen waren onder andere Frankrijk, Engeland, Italië, Duitsland, Noorwegen en Ierland.

In het jaarlijks terugkerende Holland Festival — dat sinds 1948 een steeds belangrijker plaats inneemt onder de Europese Muziekfeesten — werkte het orkest ook een aantal malen mee aan opera-voorvoeringen, zoals met de Scala van Milaan onder leiding van Carlo Maria Giulini; onder leiding van Hans Rosbaud werkte het orkest mede aan de Holland Festivalproductie van Schönberg's „Von heute auf morgen“. Verder meldenswaardig is ook de samenwerking van Het Residentie-Orkest met de Bachvereniging in de Passieweek. Gewoonlijk worden dan in de grote kerk te Naarden drie uitvoeringen gegeven der Matthaeus Passie van Bach. Deze uitvoeringen kregen ook al een Europese vermaardheid.

De twee speciale concerten die elk jaar ter gelegenheid van de verjaardag van H.M. de Koningin en Prinsesdag, in de hout-rushallen gegeven worden trekken doorgaans 7.000 bezoekers.

Bijzonder belangrijk voor het orkest is de Vereniging Vrienden van Het Residentie-Orkest.

Deze Vereniging, die in velerlei opzichten het orkest financieel en moreel steunt, is een „organisatie“ die niet meer weg te denken is; het is jammer te moeten constateren dat het aantal leden geen gelijke tred heeft gehouden met de groei en faam van het orkest.

De Vereniging van Vrienden van Het Residentie-Orkest organiseert tevens in Den Haag kamermuziekuitvoeringen van leden van het orkest. Ook op ander terrein tracht zij muzikale voorlichting te geven van de Haagse muzikatiefhebber. Behoort u

Ondernemingsraad Maanweg bijeen

Dinsdag 10 november j.l. vergaderde de Ondernemingsraad Maanweg onder leiding van Ir. P. G. Zaaijer.

Directie mededelingen.

De heer Zaaijer gaf een toelichting op de gang van zaken in het bedrijf Maanweg. Tot en met september 1964 zijn de definitieve gegevens bekend. Van groot belang zal zijn de kostenstijgingen die beginnen door te werken in de hand te houden. Gedetailleerd werd op verschillende aspecten daarvan ingegaan.

Verder deelde de heer Zaaijer mede dat de heer N. W. Lagendijk, bedrijfsleider Maanweg, is benoemd tot voorzitter van de Veiligheidscommissie en de Tarteelcommissie.

Afscheid.

De heer B. A. Winterink heeft bedankt als lid van de Ondernemingsraad omdat hij een functie op de afdeling Personeelszaken heeft gekregen. De heer Zaaijer bracht de heer Winterink dank voor het werk dat hij voor de Ondernemingsraad heeft gedaan. De heer Winterink zal worden opgevolgd door de heer R. N. Nierop, die in deze vergadering niet kon worden geïnstalleerd, omdat hij wegens ziekte afwezig was.

De heer Winterink dankte de voorzitter en de gehele raad voor de medewerking die hij had ondervonden en zei het jammer te vinden dit werk binnen zo korte tijd te moeten neerleggen.

De plaats van de heer Winterink in de Classificatiecommissie Maandloners zal worden ingenomen door de heer M. Reimerink; als opvolger van de heer Winterink als vast lid van de Centrale Ondernemingsraad werd benoemd de heer L. P. J. M. Learbuch.

Huisvestingscommissie.

Om in hoofdzaak persoonlijke redenen had de heer Learbuch de wens te kennen gegeven als lid van de Huisvestingscommissie af te treden. De heer P. ten Pierick werd door de heer Zaaijer in zijn plaats benoemd. Voor het vele werk dat de heer Learbuch op het gebied van huisvestingszaken heeft willen doen zegde de heer Zaaijer hem hartelijk dank.

Over de taak van de huisvestingscommissie ontspan zich een uitvoerig debat. Er waren bij de verschillende sprekers over deze zaak enige accentverschillen te bespeuren, waardoor het gevaar kan dreigen dat er langs elkaar heen wordt gewerkt. Besloten werd dat de huisvestingscommissie op korte termijn bij elkaar zal komen om deze kwestie op te lossen.

Koffie- en theeoverstrekking.

Bij de directie is een voorstel ingediend om naast de koffie 's morgens nu ook 's middags tegen kosprijs thee te verstrekken. Dit voorstel, dat tot stand is gekomen in nauwe samenwerking tussen de Kantinedienst Maanweg, Ondernemingsraad en Personeelszaken, werd op verzoek van de heer Zaaijer in de raad toegelicht.

De raad zag graag dat het voorstel wordt uitgevoerd. De heer Zaaijer vroeg de heren Lagendijk en Schrevel hiervoor te zorgen.

ook al tot hen?

Feest.... Getuige een „Grande Folie Orchestrale“ zal een feestelijk gebeuren als een 60-jarig jubileum op passende wijze vereeuwigd worden!

Muziekcommissie.

De muziekcommissie heeft toestemming gevraagd om tweemaal per jaar aan de afdeling Personeelszaken en de Ondernemingsraad rapport te mogen uitbrengen over de muziek onder het werk. Hiertegen bestond in de raad geen bezwaar.

Wafac-onderzoek.

In de Gereedschappmakerij aan de Maanweg is door de Work Factor Company gedurende een aantal maanden een organisatieonderzoek gedaan. De opzet van het onderzoek was: door een andere organisatie tot een grotere productiviteit te komen zonder dat dit voor de medewerkers in de afdeling loonconsequenties had.

Op verzoek van de heer Zaaijer gaf Ir. Borleffs een uitvoerige uiteenzetting over achtergronden en resultaten van dit onderzoek. Uiteindelijk werd daar vervolgens nog over gediscussieerd. De raad concludeerde dat dit onderzoek reeds nu goede resultaten afwerpt en dat er ook in de naaste toekomst bij juiste toepassingen nog meer resultaten van te verwachten zijn.

Buitenlandse werknemers.

De raad vroeg inlichtingen over het aantrekken van buitenlandse arbeidskrachten. De heer Zaaijer antwoordde dat Van der Heem door het tekort aan Nederlandse arbeidskrachten genoodzaakt is buitenlandse werknemers aan te trekken. De keus is gevallen op onze rijksgenoten, de Antillianen. Het aantrekken van niet-Nederlandse arbeidskrachten kan alleen plaatsvinden met behulp van de overheid van het betreffende land en die van Nederland en geschiedt op door deze overheden vastgestelde contracten. In deze contracten staan enkele vergoedingen genoemd, die eigenlijk alleen op het punt van de pensioenkostenvergoeding afwijken van wat in Nederland gebruikelijk is. Zodra overigens een buitenlandse werknemer zijn gezin naar Nederland laat overkomen, danwel hier trouwt, vervalt deze toelating.

De heer Zaaijer verstrekte nog meer gegevens en hij hoopte dat de raadsleden hiermee eventuele vragen over deze kwestie voldoende zouden kunnen beantwoorden.

Rondvraag.

Tijdens de rondvraag werd een vraag gesteld over de positie van de oudere werknemer. In de volgende vergadering zal Dirs. Scheurer van de Psychologische Dienst hierover een korte uiteenzetting geven.

Personneelsavond

Met enige — gerechtvaardigde — trots deelt de Ontspanningscommissie Den Haag mee, dat het haar gelukt is op woensdag 25 november a.s. een filmavond te beleggen, zoals dat enige jaren geleden ook enkele malen, met zeer veel succes, is geschied.

Op die avond zal namelijk de heer A. J. Leijdekkers van de Haase Amateur Filmclub een 5-tal films (zwart-wit en kleuren) vertonen, die gerekend mogen worden tot de beste op dit gebied.

Zij, die vorige avonden hebben meegeemaakt, weten welke bekoring er van dit soort films uitgaat.

Alle filmfiethebbers nodigen wij uit deze avond bij te wonen.

Als iemand verre reizen doet dan kan hij veel verhalen. Dit oude gezegde is maar al te waar. Reizen betekent iets beleven en wat is prettiger dan dat men aan vrienden of kennissen iets vertelt over zijn belevenissen?

Ieder doet dat op zijn manier. Wij hebben mensen horen vertellen dat zij bijna tegen een boom waren gereden toen ze voor het eerst van hun leven een echte sinasappelboom zagen. Wij hebben mensen horen vertellen hoe zij op hun vrije zaterdag tijdens een wandeling door de duinen de nachtegale hadden horen zingen. Wij hebben mensen horen vertellen in welke „lekkere en goedkope eet-huises“ zij waren geweest. Wij hebben mensen enthousiast horen praten over het aantal kilometers dat zij per dag hadden afgelegd: hun mooiste vakantie was de dag dat ze 900 km hadden gereden. Wij hebben mensen horen zeggen dat hun mooiste vakantie was altijd de laatste dag van de Nijmeegse Vierdaagse is, als ze moe maar voldaan de laatste meters afleggen.

Thans is er ook een nieuwe verteltrant: ik heb op die dag een mooie Solextocht gemaakt, om 10 uur zag ik de restanten van de eerste botsing op een kruispunt, om 11 uur zag ik een kettingbotsing, terwijl ik op de terugweg, komend uit het bos, een geheel in elkaar gekrukelde bromfiets zag liggen.

Indrdaad reizen of eigenlijk het deel-nemen aan het verkeer brengt bepaalde risico's met zich mee. Niet alleen nu, maar ook in vroeger eeuwen. Leest u maar eens de verhalen over de overvallen op postkoetsen.

Maar als al eeuwenlang het deelnemen aan het verkeer gevaarlijk is, waarom wordt er dan nu zo'n speciale aandacht voor gevraagd via pers, radio en televisie? Heel eenvoudige.

In vroeger eeuwen was het alleen een kwestie van „geluk hebben“ als men een overval op een postkoets overleefde. Thans kan men als voetganger, Solexrijder, scooterberijder of automobilist de risico's aanzienlijk beperken door zich een zeer goede kennis van de verkeersregels eigen te maken

en die dan ook op het juiste ogenblik toe te passen.

U heeft in ons vorige nummer reeds gelezen dat Van der Heem N.V. in samenwerking met het Verbond voor Veilig Verkeer haar medewerkers in de Haagse bedrijven en in de fabriek te Sneek in staat wil stellen voor de geringe prijs van f. 3,75 de kennis van de verkeersregels op te frissen.

Hoewel de cursus pas begint in januari 1965, is thans reeds schriftelijke opgave tot deelname mogelijk via mejuffrouw Van Rossen, afdeling Personeelszaken Den Haag. Geen zware studie, integendeel. De zogenaamde Verkeersstentel is opgebouwd uit zes hoofdstukken. Elk hoofdstuk eindigt met een vragenlijst. Deze wordt door het Verbond voor Veilig Verkeer kosteloos voor u nagezonden.

Zes halve uurles leren kunnen u veel geld (of nog ergere dingen) besparen.

De raschte typistes in ons bedrijf zullen dit direct beamen. Zij doen ook steeds mee aan onze

Typewedstrijden.

Wanneer u nog niet tot de „typistes“ gerekend kan worden, door dat u de schrijfmachine slechts sporadisch gebruikt, dan wordt het tijd dat u de nodige vakkenis gaat vergaren.

Daartoe is oefening nodig. Wanneer u gaat meedoen aan onze

Standaardrietedstrijd

in de week van 7 tot 11 september a.s., dan wordt dit oefenen al zeer eenvoudig. Een exemplaar van die Standaardrieted wordt u tijdig toegezonden.

Voor zover u het nog niet mocht weten: in alle groepen worden prachtige prijzen beschikbaar gesteld! Dus ook de — nu nog — langzamen kunnen tot de prijswinnaars gaan behoren!

Riedelautomat

Zaterdag 14 november j.l. kwamen op speciale trailers de eerste onderdelen van de Riedelautomat, die in Duitsland (Bielefeld) voor ons bedrijf werd gefabriceerd, op de Maanweg aan. Deze Galvanische Trommelautomat van Riedel is bestemd voor de afdeling Nabewerking. Hoewel het apparaat automatisch wordt genoemd is deze betiteling momenteel eigenlijk onjuist. Een betere omschrijving is: Gemechaniseerde Trommelstraat.

Deze eerste zending bestond uit de baden, die een belangrijke plaats in deze manier van werken innemen.

In deze combinatie van baden vinden de verschillende bewerkingen als: voorbewerking, verzinken, nikkeln, cadmeren en nabehandeling plaats.

Men hoopt de rest van de „automat“ over enkele weken binnen te krijgen.

Het in werking stellen van de gehele installatie zal dan nog zeker twee maanden in beslag nemen.

Door deze nieuwe Galvanische Trommelstraat hoopt men ook weer een nadere oplossing gevonden te hebben voor het pro-

Er zijn in ons land telefoonnetten waarvan de abonnees nummers van vier cijfers hebben. Zo gauw ergens cijfers aan te pas komen, kunnen er puzzels gemaakt worden! In dat telefoonnet waar wij het nu over willen hebben zijn twee abonnees die een telefoonnummer hebben dat uit dezelfde cijfers bestaat maar bij de een in de omgekeerde volgorde als bij de ander. Het merkwaardige is verder dat het ene getal precies negenmaal zo groot is als het andere. Het eerste telefoonnummer is 9801 en het tweede 1089. Controleert u maar: 9 x 1089 = 9801.

Maar daarmee zijn de merkwaardigheden in dat telefoonnet nog niet uitgeput! Er zijn ook twee van zulke nummers waarvan het ene precies viermaal zo groot is als het andere. Door dus een telefoonnummer van vier cijfers achterstevoren te schrijven, wordt het viermaal zo groot. Welk telefoonnummer is dat?

Oplossingen moeten uiterlijk woensdag 2 december in het bezit zijn van mejuffrouw Hartsuiker, Redactie VDH-tje Den Haag. De volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs f. 15,—, 2e prijs f. 10,—, 3e prijs f. 7,50, 4e, 5e en 6e prijs f. 5,—.

Opening Zeelantlaan

Op woensdag 2 december a.s. zal Dr. J. de Nooy, wethouder van financiën en economische zaken van de gemeente Utrecht, de VIERDE Utrechtse vestiging van Van der Heem N.V. openen.

Deze festiviteiten vinden plaats in de ochtenduren, terwijl 's middags voor een bezoek zullen worden uitgenodigd de prijswinnaars van de prijsvraag die vrijdag j.l. in de dagbladen is verschenen.

Voor alle in Utrecht werkzaam zijnde personeelsleden bestaat de mogelijkheid — met introducties — deze nieuwe vestiging te bezoeken en tevens kennis te maken met de show van onze producten.

Het bedrijf aan de Zeelantlaan zal daartoe op woensdag 2 december 1964 geopend zijn van 19.30—21.30 uur.

Mocht u hiervoor belangstelling hebben, dan kunt u zich opgeven bij één van de portiers.

Dia de visita del Zeelantlaan

Jueves, el día 2 de diciembre próximo, el Sr. J. de Nooy, administrador del erario municipal y de asuntos económicos de Utrecht, inaugurará oficialmente el CUARTO establecimiento en ésta de Van der Heem S.A.

La inauguración tendrá lugar durante la mañana, mientras que por la tarde se recibirá a los premiados del concurso cuyas condiciones se publicaron en la prensa el viernes pasado.

Además, el mismo día, o sea el 2 de diciembre, de las 19.30 a las 21.30 horas, todos los que trabajan en Van der Heem — Utrecht podrán hacer una visita — acompañados de un invitado — a la nueva sección y ver la exposición de nuestros productos fabricados.

Si usted tiene interés en lo susodicho haga el favor de enterar al portero.

bleem van mensen- en arbeidsbesparing.

Te zijner tijd hopen wij in een meer uitgebreid artikel op deze door Riedel geleverde installatie terug te komen.

Beste meisjes en jongens!

Sinds de vorige Jeugdkrant is er iets gebeurd dat jullie toch wel moeten weten. Om een heel duur grotemensenvoerwoord te gebruiken: er is een gedeeltelejke redactiewijziging geweest.

Zoals jullie misschien wel weten werd jullie Jeugdkrant min of meer regelmatig verzorgd door mejuffrouw Reinink, mijnheer Koopman en mijnheer Noordendorp. Daar is een kleine wijziging in gekomen. Juffrouw Reinink heeft het zo geweldig druk gekregen dat ze er geen tijd meer voor had om te vergaderen over alles wat er in jullie Jeugdkrant moest komen. En daarom heeft ze gevraagd

of er niet iemand anders was die dat voor haar in de plaats zou willen doen. We vinden het natuurlijk wel erg jammer, trouwens juffrouw Reinink zelf ook, maar daar is nu eenmaal niets aan te doen.

We hebben gelukkig iemand anders gevonden die de plaats van juffrouw Reinink over wilde nemen. En dat is: Tante Jos.

We hebben meteen ook maar besloten om dat gewichtige „mijnheer“ en „juffrouw“ te laten varen. Van nu af is mijnheer Koopman: Oom Gé en mijnheer Noordendorp: Oom Niek.

We hopen dat we met z'n drietjes jullie in de toekomst een hele berg gezellige Jeugdkranten kunnen bezorgen. Tot nu toe wisten jullie ook nooit precies van tevoren wanneer je er weer een in de bus kon vinden.

We zullen proberen in het vervolg te zorgen dat er één keer in de twee maanden een Jeugdkrant in jullie brievenbus glijdt. Na deze komt er al weer gauw een nieuwe in het bezin van het nieuwe jaar. Dan weer een eind februari en daarna telkens een maand niet en een maand wel.

Voor al onze nieuwe lezers van het laatste jaar zullen we binnenkort een foto in de Jeugdkrant zetten van ons drietjen. Dan weten jullie een beetje hoe jullie nieuwe tante en ooms er uit zien.

Beste jongens en meisjes: een hele goede Sinterklaas alvast. En omdat we elkaar niet meer voor de Kerstdagen spreken: Mooie Kerstdagen en een prettige vakantie van:

Tante Jos
Oom Gé
Oom Niek

De overwinning van kabouter Wipneus

Het was stil en rustig in het herfstige bos. Alle paadjes waren bedekt met een bont kleed van rood-bruine blaren. Het ritstelen van die dorre blaren bij iedere stap die ik deed was het enige geluid dat ik hoorde. Op een van die paadjes zag ik plotseling een bankje staan. Omdat ik al een hele tippel achter de rug had, besloot ik daar even te rusten.

Toen ik goed en wel zat en het bankje, dat van een halve boomstam was gemaakt, eens goed bekeek, zag ik tot mijn grote verbazing op de grond met zijn rug tegen een van de poten geleund een kabouterfe, dat rustig zat te slapen. Toch had ik blijkaar toen ik was gaan zitten wat teveel lawaai gemaakt, want plotseling gingen zijn kleine oogjes open en verwonderd keek hij eerst mij aan en toen om zich heen, alsof hij niet wist waar hij was.

Om hem niet aan het schrikken te maken bleef ik heel stil zitten. Hij scheen echter helemaal niet bang voor mij te zijn want hij rekte zich eens flink uit, wreef met zijn kleine knuistjes de slaap uit zijn ogen en met een enorme sprong behandelde hij even later naast me op de bank.

„He, he, is me slapen“ mompelde hij. „U zult wel verwonderd zijn, dat u zomaar een slapende kabouter in het bos aantreft“.

Ik gaf toe dat het iets was, dat me niet iedere dag overkwam en informeerde belangstellend hoe het kwam, dat hij niet in zijn huisje lekker in zijn bedje lag te slapen maar zomaar in het bos zichtbaar voor iedereen.

En toen vertelde hij mij het volgende verhaal.

Een paar weken geleden, zo begon hij, had de kabouterkoning uit het Beukenbos aan alle kabouterkoningen die bij hem in de buurt woonden een brief gestuurd, waarin stond dat hij, als het weer volle maan zou zijn, in zijn beukenbos een grote danswedstrijd zou houden.

Hoe zwarte Piet zijn muts verloor

„Wat ben je toch een domoor, Piet. Wie verliest er nu zijn muts? Denk toch eens na als je zwart doet. Jij bent altijd alles kwijt!“. Dit zei Sinterklaas tegen Zware Piet toen ze thuis kwamen na de eerste avond pakjes te hebben weggebracht. Het was een drukke avond geweest en Zware Piet had hard gewerkt. Hij had het zelfs warm gekregen, want het was prachtig weer geweest, zonder wind. En om dan dak op dak af te gaan valt echt niet mee, vooral niet als je zo'n zware zak op je rug hebt.

Sinterklaas had de schoorstenen aangewezen en Piet had de cadeautjes beneden gebracht. In verscheidene huizen vond hij brood voor het paard. Dat nam hij dan mee in een andere zak, die hij ook weer moest dragen.

„Weet je nu helemaal niet meer waar je die muts hebt verloren? Wind was er niet, dus hij kan niet zijn afgewaaid!“, ja, Sinterklaas... eh... wat ik zeggen wil...“ Zware Piet begon er

Kabouter Wipneus (vervolg)

Iedere koning mocht uit zijn volkje een kabouter uitzoeken die het beste kon dansen.

Nu was dat niet zo heel bijzonder, want ieder jaar wordt er in het Beukenbos een danswedstrijd gehouden. Net als ieder jaar ging onze koning dus weer op bezoek bij de elfenkoningin om samen met haar te bespreken welke kabouter en welke elfje aan de wedstrijd zouden mogen meedoen.

Ze waren er gauw mee klaar. Want het was nu eenmaal zo, dat in ons Mastbos niemand beter kon dansen dan kabouter Lichtvoet samen met elfje Zonnestraal. En dus werd het al spoedig bij alle kabouters en elfjes in ons bos bekend, dat ook dit jaar deze twee weer naar het Beukenbos mochten.

Nu moet u weten, dat wij kabouters en ook de elfjes het eigenlijk helemaal niet zo leuk vonden dat die twee weer waren uitgekozen. Want, omdat ze nu al vijf jaar achter elkaar het beste danspaar uit ons bos werden genoemd gingen ze zo langzamerhand zich zelf erg goed vinden. Ze werden steeds verwaander en hun neusjes gingen meer en meer in de lucht wijzen.

Daar kwam nog bij, dat wij kabouters wisten dat er in ons bos een kabouter was, die minstens net zo goed kon dansen als Lichtvoet, dat was kabouter Wipneus. Wij wisten dat wel, maar onze koning niet. Dat kwam omdat Wipneus zich zelf nogal lelijk vond en als er dus een feest

van te stotteren. Hij was niet gewend om standjes te krijgen, maar ook voelde hij zich wel een beetje schuldig. „Was zo'n prachtige groene fluwelen muts geweest met een vuurrode pluim. Vlak voordat ze de vorige week uit Spanje vertrokken had Sint hem gekocht. „We gaan weer naar Holland en dan moet je er netjes uitzien“, had Sinterklaas gezegd. Piet was er heel erg blij mee geweest en had wel een uur voor de spiegel gestaan. En nu was hij weg...“

„Ik vroeg je, of je nu helemaal niet weet, hoe je die muts bent kwijgeraakt“, herhaalde Sinterklaas zijn vraag en zijn stem klonk boos.

„Eh ja, Sinterklaas, eh... ik bedoel ik ben hem wel kwijt, maar ik heb hem niet verloren. Ziet u, Sinterklaas, eh... ik kreeg het zo warm en toen heb ik hem ergens op een kapstok gehangen. En toen ik met de pakjes klaar was heb ik vergeten mijn muts weer op te zetten!“

„Op een kapstok“, zei Sinterklaas, „maar waar dan?“

„Dat weet ik echt niet meer, Sint. Er waren zoveel kapstokken. Ik heb al zitten piekeren, maar ik weet niet in welk huis het was!“

„Voor straf een week lang zonder muts naar buiten en vanavond geen stuk bankletter!“ Sint wist dat Piet daar dol op was.

Julie begrijpt, dat Zware Piet die nacht weinig slaapt. Maar ja, dan had hij ook maar beter moeten opletten! De volgende morgen waren Sinterklaas en zijn knecht al heel vroeg op. Zij moesten inkopen doen en na het onthijt vertrokken zij meteen. Sinterklaas op zijn schimmel en Zware Piet, zonder muts, ermaast. „Waar is je muts, Piet“, riep de kinderen. „Heb je je verslapen, dat je geen tijd had je muts op te zetten?“ Zware Piet zei maar niets en keek recht voor zich uit. Het was ook niet aardig van die kinderen om hem voor de gek te houden, vinden jullie niet!

Toevallig kwamen ze weer in de straat, waar ze de vorige avond de pakjes hadden gebracht en waar Piet zijn muts ergens op de kapstok had gehangen.

Sinterklaas die natuurlijk altijd veel belang stelt in daken, keek zoals gewoonlijk naar boven. Ineens begon hij te lachen, te lachen of er geen eind aan zou komen. „Hahahaha, die Piet. Zijn muts op een kapstok gehangen. Hahahaha, zo'n domoor. Op een kapstok. Daar staat je kapstok. Hahahaha...“

Zware Piet begreep er niets van, maar toen keek ook hij naar boven. En wat zag hij? Op het dak van één van de huizen hing zijn mooie fluwelen muts met de rode pluim... aan een televisieantenne!

was met de elfjes in ons eigen bos, dan durfde hij nooit een elfje te vragen om met hem te dansen. Soms was er wel eens een elfje dat dan een beetje medelijdend met hem kreeg en zelf naar Wipneus toeling om te vragen of hij met haar wilde dansen. Maar als ze dan dansten, zorgde Wipneus er wel voor dat het ergens achteraf in een hoekje was, waar bijna niemand hem kon zien.

Toen we dus hoorden, dat Lichtvoet en Zonnestraalje weer uitgekozen waren besloten we met elkaar daar een eind aan te maken. Eerst gingen we met een van de elfjes praten die minstens net zo mooi kon dansen als Zonnestraalje. Elfje Ambrozijn wilde ons direct helpen. Toen zijn we met z'n allen naar Wipneus toegegaan om hem van ons plannetje te vertellen.

Toen hij hoorde dat hij met Ambrozijn zou mogen dansen werd hij eerst rood, toen bleek en toen weer rood. Eerst wilde hij er helemaal niets van weten. Maar toen wij hem vertelden dat als hij het niet deed Lichtvoet helemaal een onuitstaanbare kabouter zou worden, zei hij heel zachties dat hij het wel wilde proberen.

Iedere nacht oefenden Ambrozijn en Wipneus op een stil verlaten plekje in het bos. Wij hadden ervoor gezorgd dat er iedere nacht negen nachtegallen waren die om de beurt hun mooiste wijsjes floeten.

Na elf nachten oefenden kwam Wipneus ons vertellen dat hij klaar was. Met een paar kabouters gingen wij naar de koning om hem te vertellen wat wij hadden gedaan.

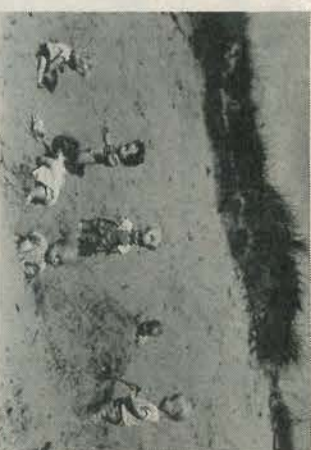

Toen wij met vakantie waren Van de zomer aan het strand, Maakten wij wat leuke foto's. Voor julie, lezers van de krant. Met wat neefjes en wat nichtjes. Gingen wij de duinen in. Gleden van de hoogste dunhoopt Jorgens! dat was naar ons zin.

Toen wij met vakantie waren

Toen we moe van het glijden waren Gingen we eten in het bos. We hadden brood en limonade. En zetten alles op het mos, Neefjes op een tafeltaken. Jeroen speelde op zijn gitaar. Terwijl wij brood met muisjes aten. Je snapt er was geen treuzelaar.

Toen na het eten even rusten Maar dat duurde niet zo lang. En toen er één riep: Jorgens! Scheppen! Was ieder heel gauw aan de gang. We maakten toen een hoge berg. En ook een hele diepe kuil. En toen we weer naar huis toe gingen Waren we moe en heel erg vuil.

De wandelende tak

Een tak, die kan wandelen? Neen, je hebt gelijk, die bestaat niet. Maar een „wandelende tak“ wel! Dat is een dier, een insect.

Het is niet moeilijk te raden waarom dit dier die naam gekregen heeft: hij kan er net zo uitzien als een takje. Hij kan alleen maar lopen, wandelen. Dus niet springen of vliegen.

De hele dag zitten de wandelende takken heel stil, verscholen tussen takken en bladeren. Soms laat er zich een vallen en blijft dan „dood“ liggen. De poten zijn dicht tegen het lichaam aangedrukt. Als je niet beter wist, zou je denken dat er een takje lag.

Er zijn verschillende soorten wandelende takken. Ze leven allemaal in warme landen. Bij ons komen ze buiten dus niet voor. Je kunt ze wel als „huisdier“ houden. Veel kinderen en ook grote mensen hebben wandelende takken in hun huiskamer.

Als het donker wordt, worden de dieren levendig.

Het lijken soms wel kunstenaars. Ze kunnen hele rare houdingen aannemen. We geven hen hetst klimop te eten, omdat je dat zomer en winter kunt krijgen. Ze vinden het heel lekker en knagen het blad helemaal op. Stengel en steeltjes laten ze staan.

Haast alle wandelende takken hier in Nederland zijn vrouwtjes: zij leggen elk ongeveer 500 eitjes.

Het is een grote zeldzaamheid als je een mannetje tegenkomt; deze is kleiner dan het wijfje. De dieren laten de eitjes zo naar vallen, iedere dag een paar. Maar na kijkt er niet naar om. De donker-brune eitjes zijn bijna rond en hebben een dekseltje met een geel knopje. Na 3-4 maanden wordt het dekseltje opgelicht en kruipt een allerleukst klein dier-tje uit het ei. De kleine larve, die ongeveer anderhalve cm lang is en er net zo uitziet als zijn moeder, draagt de lege schaal vaak nog een paar dagen aan een van de poten mee. Na 3-4 maanden is dit kleine dier-tje volwassen en gaat ook weer eitjes leggen. Maar voor het zover is, heeft het zes maal een nieuw velletje gekregen. Het huidige van de wandelende tak groeit niet mee. Als het te nauw wordt, kruipt het dier-tje er uit; het nieuwe vel-

letje is wat ruimer dan het vorige. Als de wandelende tak gaat vervellen, hangt zij aan de achterpoten, met de kop naar beneden. Na enige tijd scheurt het oude velletje op de rug open vanaf de hals tot het tweede paar poten. Op de foto zie je, hoe het beestje uit zijn jasje kruipt; het gaat allemaal vrij langzaam. Vóór het laatste puntje van de staart er uit is, blijft het dier een poos stil hangen om zich te laten drogen. Plotseling richt hij zich op, klimt tegen het afgestroopte huidje op en begint dit op te eten.

Een pas geboren wandelende tak is donkerbruin gekleurd. Later wordt ze groen en ze blijft dit tot ze een flinke volwassen tak is geworden. Ze is dan ongeveer 8 cm lang. Het groene huidje verkleurt nu tot geelbruin. De binnenkant van de dijen van de voorpoten zijn dan rood gekleurd. Vind je het leuk om zelf eens een wandelende tak te hebben? Je zou een oude aquariumbak er voor kunnen gebruiken, of een grote innakpot. Een vaasje of flesje met klimoptakken zet je in de bak

Jan en zijn zusje

't Kleine zusje lag in 't wiegje Nog een beetje schuw voor 't licht. Jan'tje stond er bij te kijken Met een blij verrukt gezicht.

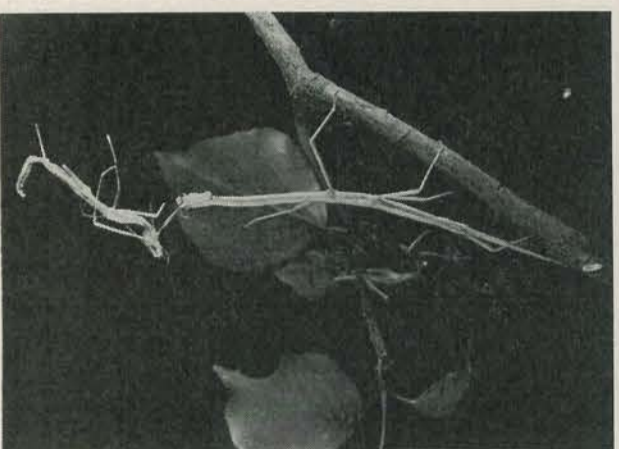
Vader, die wel eens wou weten Wat of Jan'tje zeggen zou, Zei dat er een man geweest was, Die het zusje kopen wou.

Honderd gulden wou hij geven. Zeg nu maar, wat wil je Jan, 't Kleine zusje zelf maar houden Of verkopen aan die man."

Jan'tje, keek eens in het wiegje, Dacht een ogenblikje na En zei toen heel vast besloten: „Laten wij het houden, Pa!“

„Houd je al zoveel van je zusje, Ook al is ze nog heel klein, Dat je haar voor honderd gulden Zelfs al niet meer kwijt wilt zijn?“

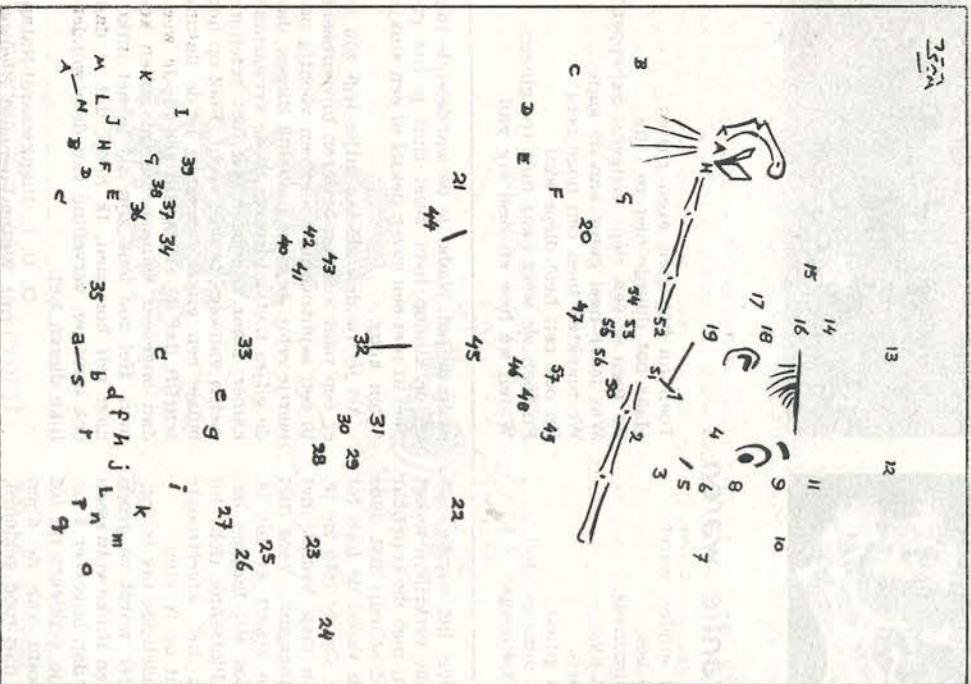
„Och, zei Jan, „ze is zo klein nog, Over een paar jaar geeft die heer, Als ze zwaarder is en dikker Honderd vijftig, of nóg meer!“

Op deze foto zie je hoe de wandelende tak uit zijn oude jasje kruipt. (Foto afgestan door „ARTIS“ tijdschrift over dieren).

G. C. L. Blankwaardt-Natan (uit Wilton-Fjensoord Nieuws)

Daar komt Swabbertje

Jullie kennen natuurlijk allemaal Swabbertje. Maar wie jullie waarschijnlijk nog niet kennen, is het broertje van Swabbertje, Swabbertje, want zo heet dit ventje, is eigenlijk wel een beetje jaloers op zijn grote broer omdat alle kinderen van Nederland hem zo goed kennen. Daarom besloot hij op een goede dag om ook zwerwer te worden, want hij dacht dat julie hem dan ook wel gauw zouden leren kennen. Dat was niet zo erg gemakkelijk voor Swabbertje, hij was nog maar elf jaar en moest dus netjes elke dag naar school. Maar op de vrije woensdagmiddag en 's zaterdags als hij zijn huiswerk af had, ging hij steeds stiekem oefenen.

Met dat oefenen is hij nu al een paar maanden bezig en het lukt hem al aardig om door het dorp te wandelen zonder dat Bromsnor hem ontdekt. Dat is niet zo'n wonder, want als je naar het plaatje kijkt, dat hiernaast staat, zullen julie ook niet zo gauw zien dat Swabbertje daar loopt. Maar daar is wat aan te doen. Pak maar een potlood en doe precies wat hiertonder staat.

Begin links bovenaan en trek een rechte lijn van A naar B, van B naar C enzovoorts tot je bij H uitkomt. Links onderaan doe je hetzelfde te beginnen bij A tot dat je bij N uitkomt.

Dan gaan we kijken wat je te voorschijn kunt toveren als je rechts onderaan ook weer mooie rechte lijntjes trekt van a naar b, van b naar c en zo verder tot je bij de s terecht komt. Als je dan tenslotte bovenaan, in het midden bij 1 begint en je rechte lijntjes via 2, 3, 4 enzovoorts naar 57 laat lopen, zien julie meer dan Bromsnor, want dan zie je Swabbertje juistig aan het zwerwen.

Een afspraak

Op een mooie herfstmiddag waren Pietje en Wimpe Muis, twee dikke mussvriendjes er op uitgetrokken. Ze hadden heerlijk door het park gefladderd, stukjes brood van de eendjes gepikt en bij de mensen op de bankjes om nog meer gebedeld. Voor ze ieder weer naar hun eigen nestje teruggingen hadden ze afgesproken de volgende middag om half drie precies bij de oude eikeboom midden in het park te zijn.

De volgende middag was Pietje precies op tijd op de afgesproken plek. Maar Wimpe was nergens te zien. Het werd kwart voor drie, drie uur en nog steeds géén Wimpe. Pietje werd echt een beetje boos. Hij had al eens aan de andere kant van de dikke stam van de eikeboom gekeken of Wimpe daar misschien op hem stond te wachten. Maar ook daar was hij niet te zien. Eindelijk om half vier stond Wimpe plotseling voor Pietjes snavel. "Het spijt me, dat ik wat laat ben", stamelde hij, "maar ik vond het zulk mooi weer, ik ben maar komen lopen!"

Beste puzzelaars!

Eigenlijk vraag ik mij af of ik julie zo nog wel mag noemen! Wat hebben julie ons in de steek gelaten! Ik durf bijna niet te vertellen hoeveel kinderen een oplossing hebben ingestuurd. Als julie het horen vallen julie misschien wel om van schrik of misschien ga je je wel een beetje schamen. Want ik heb zo'n idee dat een heleboel kinderen de puzzels wel hebben opgelost en de kleurplaat hebben gekleurd, maar gewoon vergeten zijn om de oplossingen en de kleurplaten naar ons toe te sturen.

Of waren julie door de vakantie nog zo gewend om buiten te spelen, dat julie er helemaal niet aan hebben gedacht om aan de verschillende wedstrijden mee te doen? Helemaal vergeten dat je mooie prijzen kon winnen?

Laat ik julie, het aantal toech maar verklappen: alles bij elkaar hebben we 27 inzendingen gehad! En dat van bijna 750 kinderen die de Jeugdkrant thuis krijgen! Je begrijpt wel dat we voor zo'n klein beetje inzendingen de prijzenkast niet open maken, die blijft dit keer dus stevig op slot. Het is niet leuk voor de kinderen die toch hun best hebben gedaan en hun oplossing of kleurplaat instuurden, maar daar is echt niets aan te doen. Wel vind ik dat die ijverige bolle-

bozen iets verdiend hebben. Zij krijgen daarom toch allemaal een verrassing thuisgestuurd. Wat het is dat vertel ik niet. Letten julie de komende dagen maar goed op de post! Jongens, ik vind het fijn dat julie hebben meegedaan. En al heb je dan ook deze keer geen echte prijs gewonnen: toch mee blijven doen hoor! Wie weet behoort je dan de volgende keer tot de gelukkigen!

We blijven natuurlijk gewoon doorgaan met om de andere Jeugdkrant puzzels te plaatsen. Het vervelende is alleen dat ik niet precies weet, waarom zo weinig kinderen hebben meegedaan. Ik heb net wel gezegd, dat het kon zijn, dat julie de vakantie nog in je hoofdje had zitten, maar misschien is er een hele andere reden. Die reden zou ik natuurlijk dolgraag weten. Ik durf het julie bijna niet te vragen, maar toch waag ik het erop: Zouden vooral onze trouwe inzenders mij eens willen schrijven waarom ze de vorige keer niet hebben meegedaan? Misschien kan ik uit julie antwoorden weer iets leren waar ik de volgende keer rekening mee kan houden. Doen?

Jullie briefjes kunnen julie sturen aan:

Oom Niek
Redactie Jeugdkrant
Postbus 1060, Den Haag.

Met zijn kinnetje op het laken kan zieke Tup geen grupjes maken.

Wie ben ik?

Met...b... sta ik in het bos
Met...l... ben ik lui
Met...t... druf ik op de melk
Met...t... behoort ik bij een paard
Met...z... zit ik aan een kledingstuk

('nauwkeurige jiaz eijntj naagou tad (?a)kwa) 'voo uaa neq xI

net | v.d.H.-tje

WANDER
HIEEM

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr. 864
27 november 1964

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGaan VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Extra Luxueuze BV 47

Voor een buitenstaander misschien nog even een mysterieuze krete, voor de vakman een begrip. Sinds kort is er onder de benaming **ERKES BV 47** een nieuwe tweepersons laagspanningssteken op de markt gebracht. Op zich zelf niet zo heel bijzonder. Maar wanneer wij de gegevens eens nauwkeurig bekijken, zien wij dat deze nieuwe uitvoering toch wel voor- zonderlijk kunnen regelen van de warmte van beide dekenhelften. Deze tweepersonsdekken combineert op prettige wijze de voordelen van een een- en tweepersonsdekken. Niet alleen door rekening te houden met de verschillende verlangens van het echtpaar heeft Van der Heem een juiste keuze gedaan, maar ook door de toepassing van de verschillende technische vindingen en veiligheids. Wij vinden deze combinatie van wensen van gebruiker en voorschrijven der techniek verenigd in de volgende lijst van gegevens en bijzonderheden.

Technische gegevens.
Type: 2-persoons. Totaaloppervlak 135 x 180 cm. Verwarmend oppervlak 125 x 150 cm. Verbruik: max. circa 78 watt. Voltage: 220 volt, ook te leveren in 127 volt.
Onafhankelijk te regelen circuits — twee regelkastjes.
Laagspanning (maximaal 30 volt) — dus absoluut veilig!
Extra royaal 2-persoonsformaat.
De beide dekenstekers zijn losneembaar, wat heel gemakkelijk is bij het opmaken van het bed.
De twee sierlijke regelkastjes kunnen zowel stand als hangend worden gebruikt; de regelknoppen zijn zacht verlicht, dus ook in het donker is de temperatuur gemakkelijk bij te stellen.
Door de keuze van het materiaal kan de BV 47 zowel voor boven- als voor onderdeken worden gebruikt.
De royale instopstrook aan het voeten-einde maakt het weggliden onmogelijk.
Om een aanpassing aan het eigen interieur te vergemakkelijken is de deken leverbaar in de kleuren: azuurblauw en maïsgeel.

Vrijdag 18 december a.s.
Ontspanningsgebouw
Den Haag

THE SOUND OF MUDDER.

TV-omroepster op TV-montage
Dinsdagmiddag 17 november vond in de kantine Kastnerbriek te Den Haag de eindronde plaats van de actie, onder ERRES-dealers "t is elke week prijs". Gedurende 21 weken is per week uit de binnengekomen slagzinnen de beste slagzinnen met een T.V.-toestel. Onder de dealers, waarvan de gelukkige prijswinnaars hun T.V.-toestel betrokken, werd een Aus-tin seven verkocht, die allercharmantst (hoe kan het ook anders) door T.V.-omroepster Ellis Berger werd "overhandigd".
Tijdens het bezoek aan de televisie-montage bleef de aanwezigheid van me-juffrouw Berger niet onopgemerkt. De diverse open monden en niet van humor ontholte opmerkingen zoals "we werken hier aan je broodwinning" en "waar heb ik die meer gezien" getuigden daarvan. Dat het nuttig is dat dames een extra paar nylonkousen mee naar hun werk nemen bleek wel toen een kous van Ellis ladderde.
Een medewerker van de afdeling Public Relations die, "ergens in het bedrijf" een nieuw paar nylonkousen wist te bemachtigen, oogste hiermee een dankbare glim-lach.

VOETBALCLUB
Met goedkeuring van de directie en na overleg met diverse instanties werd dezer dagen besloten tot oprichting van een voetbalvereniging, die de naam van ons bedrijf zal voeren.
Het voorlopige bestuur is als volgt samengesteld:
W. H. Tharings — voorzitter
W. M. de Kuiper — secretaris
R. E. Groos — penningmeester
R. van der Toorn — commissaris
W. Punt — Nadere bijzonderheden zullen binnenkort bekend worden gemaakt.

Zaterdagochtend 5 december a.s. om 10.00 uur is het feest in de kantine Absterdij voor de kinderen van het personeel van 4 t/m 8 jaar. Sint-Nicolaas zal graag op dit feest aanwezig zijn, dat tot ongeveer 12.15 uur zal duren.
Om organisatorische redenen is het niet mogelijk het feest 's middags te houden. Aangezien bijna alle lagere scholen 's zaterdags de hele dag gesloten zijn, hopen wij dat alle kinderen in de genoemde leeftijd aanwezig kunnen zijn.
Kaarten voor dit feest zijn vanaf heden bij de heren portiers verkrijgbaar.
Voor de goede gang van zaken in de garderobe verzoeken wij de ouders op de jasjes van de kinderen een **duidelijk naamkaartje** te willen bevestigen.

Bonne bonne bonne
Dat het Sint-Nicolaasfeest nadert is ook binnen onze Haagse bedrijven al merkbaar. Afgelopen woensdag ontvingen de mandelons bij hun salaris de jaarlijkse bon voor een weekloners aan de beurt. Ook zij zullen in hun loonzakje de onmisbare bon aantreffen.
Onmisbaar voor het in ontvangst nemen van de op 4 december a.s. bij de gebruikelijke uitdeelposten.

en in Utrecht
Zaterdagochtend 5 december a.s. om 10.00 uur is het feest in de kantine Absterdij voor de kinderen van het personeel van 4 t/m 8 jaar. Sint-Nicolaas zal graag op dit feest aanwezig zijn, dat tot ongeveer 12.15 uur zal duren.
Om organisatorische redenen is het niet mogelijk het feest 's middags te houden. Aangezien bijna alle lagere scholen 's zaterdags de hele dag gesloten zijn, hopen wij dat alle kinderen in de genoemde leeftijd aanwezig kunnen zijn.
Kaarten voor dit feest zijn vanaf heden bij de heren portiers verkrijgbaar.
Voor de goede gang van zaken in de garderobe verzoeken wij de ouders op de jasjes van de kinderen een **duidelijk naamkaartje** te willen bevestigen.

POLIJSTAUTOMAAT voor de KASTENFABRIEK

Op 3 november j.l. werd in de Kastenfabriek te Den Haag, en wel in de afdeling Slijpen-Polijsten, een Schmiedeskamp polijstaautomat in werking gesteld. Het is (of wordt) een traditie om een nieuwe belangrijke machine in het VDH-tje hierin niet achterblijven.

De voordelen van de polijstaautomat vinden wij dermate belangrijk dat een wat nadere beschrijving gemotiveerd is. Het is echter wel nodig de huidige bewerkingsvolgorde van de radio- en televisiekasten en die van de automaat naast elkaar te plaatsen en een verklaring van een finish-opbouw te geven.

Bewerkingsvolgorde.

1. spaanplaat of lagen fineer, waarvan de buitenlaag (buitenkant TV- of radio-kast) voor het grootste gedeelte uit Amerikaans noten of mahonie bestaat, op elkaar plakken;
2. schuren en verder gladmaken, porren vullen;
3. spuiten met polyesterlak;
4. slijpen-polijsten.

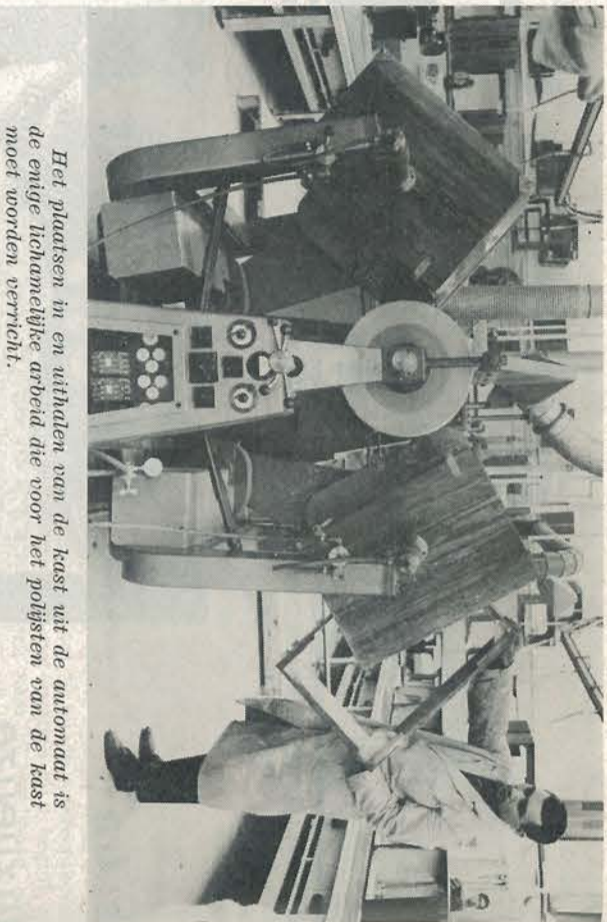
Bewerkingsmethode van de automaat.

1. slijpen op de bandslijpmachine;
2. naslijpen op de bandslijpmachine;
3. polijsten op de automaat (2 kasten per 5 minuten).

Tot nu toe gevolgde methode.

1. slijpen op de bandslijpmachine;
2. polijsten met polijstschijf (1 kast per 5 minuten);
3. napolijsten.

Het voordeel van de automaat wordt niet alleen uitgedrukt in tijdsbesparing, de zwaarte van het werk speelt ook een belangrijke rol. Het is daarom goed de heer Glaudemans aan het woord te laten over de polijst historie bij Van der Heem.

Het plaatsen in en uithalen van de kast uit de automaat is de enige lichamelijke arbeid die voor het polijsten van de kast moet worden verricht.

Van doe-het-zelf tot polijstaautomat.

Met de komst van de vooraf door de heren polijsters met vruede begroete polijstaautomat gaan onze gedachten onwilliger terug naar de achter ons liggende jaren om te blijven steken bij eind 1932. Wij komen dan tot de ontdekking dat er toen eigenlijk geen polijstprobleem bestond. De in het begin van de dertiger jaren geproduceerde radiokasten waren of van beplakt plaatijzer, of werden, voor zover zij in het toen meer in gebruik zijnde elkenhout uitgevoerd waren, gebeitst en in de wens gezet.

Aan de vraag naar hoogglans afgewerkte kasten kon slechts worden voldaan door met de hand te polijsten. Dit polijsten (de tegenwoordige polijstschijf wordt soms nog ten onrechte polijstschijf genoemd) was een tijdrovend werk. Per kast was men over een paar uur zoeel en dan nog verdeeld over een aantal droogdagen.

De finish-opbouw was als volgt:

1. gladschuren;
2. beitsen;
3. gladschuren in rauwe lijnolie;
4. nervullen met spiritus en gemalen puimsteen door middel van een „dot“;
5. met polijstschijf polijsten laag aanbrengen (schellak opgelost in spiritus);
6. nacht drogen;
7. idem polijsten laag;
8. nacht drogen;
9. polijsten laag en afpolijsten met spiritus.

Dat de industrie naar een meer fabrieksmatige methode zocht is begrijpelijk.

Het zal ongeveer eind 1933 geweest zijn toen de ook nog „pille“ Cellulose Lak-fabriek te Tiel met een spuitlak op de markt kwam, welke een omwenteling te wegebracht heeft in het fabricageproces. De finish-opbouw werd toen:

1. schuren;
2. vullen met cellulosevuller;
3. na drogen nogmaals vullen;
4. 6 lagen blanke cellulose lak spuiten (met 1 uur tussendrogen);
5. 3 dagen doorharden.

De lakfilm glom dan wel, maar de si-naasappachtige laklaag moest nog door slijpen en polijsten tot hoogglans worden gebracht. De totale slijp- en polijstbewerking van een radiokast (Televisie — wat was dat?) vergde nog altijd een dik uur. Bovendien was het een vermoelend stukje handwerk.

In 1935 werd een grote tijdsbesparing verkregen toen men machinaal ging polijsten met een roterende lappenschijf. Het werk werd er ook iets minder zwaar door. Dit werd echter weer teniet gedaan toen de televisie zijn intrede deed en hiervoor veel grotere kasten nodig waren. Want zoals u op de foto ziet moest elke kast door de polijster bij de machine worden vastgehouden. Met de komst van de polyesterlak (die veel harder is) werd dit nog eens geaccentueerd.

Machinaal slijpen was direct al mogelijk met de eindloze slijpband; machinaal polijsten was minder eenvoudige. In geheel Europa kampte men met dit probleem. Vandaar dat — vooral in Duitsland — naasting is gezocht naar de oplossing van dit probleem. Een oplossing die naar het zich laat aanzien nu gevonden is. De nieuwe polijstaautomat is waarlijk een uitkomst.

Vervolg pag. 4 kolom 1

De heer A. Oudshoorn, vakbaas in de Draai- en Slijp-afdeling te Den Haag, is op 3 december 48. 12½ jaar in Van der Heem dienst. Wij wensen deze jubilaris een prettige viering toe.

Want elke 3 minuten vindt er een verkeersongeval plaats!

Dat zijn nogal wat ongelukken in de tijd dat u van huis naar kantoor gaat en omgekeerd!

Eerder is het dat door deze 500 ongevallen per dag, 85 mensen zwaar gewond worden en er per dag 6 mensen noot meer thuis komen!

„Alleen de schuld van het verkeer“ zeggen wij dan zo gemakkelijk, zonder te bedenken dat wij met z'n allen dat verkeer zijn.

Zodra wij aan het verkeer deelnemen, moeten we ook de spelregels, of beter gezegd de verkeersregels kennen om ze te kunnen toepassen.

Een prettige manier om deze verkeersregels te leren is het volgen van de VERKEERSLEUTEL.

Deze verkeerstheorie is door het Verbond voor Veilig Verkeer samengesteld en bestaat uit 6 lessen + een brochure in kleuren over de officiële verkeersregels, -borden, -lichten, enz.

Elke les bevat 12 pagina's tekst, foto's van verkeerssituaties, enz., alsmede een vragenlijst. Zodra u de les doorgelezen hebt (dit kost u ongeveer een half uur) vult u de vragenlijst in door eenvoudig het juiste antwoord aan te kruisen.

Uw vragenlijst wordt door het Verbond voor Veilig Verkeer gecorrigeerd en u ontvangt ze, voorzien van een waarde-tringscijfer, weer terug.

Aan het slot van de cursus wordt een eenvoudige test afgenomen, eveneens schriftelijk. De geslaagden ontvangen van het Verbond voor Veilig Verkeer het Verkeersleutelcertificaat met bijbehorend draagsleuteltje.

De kosten wilt u nog weten? Wel, die bedragen slechts f 3,75 per deelnemer.

Voor deelneming aan de Verkeersleutel kunt u zich schriftelijk opgeven bij: mevrouw Van Rossum, afdeling Personeelszaken Den Haag, waartoe gelegenheid wordt geboden tot en met 15 december 1964. Grip deze gelegenheid aan, want: Ook u moet meer van de verkeersregels weten!

HET KAN ALTIJD BETER

De Ideeëncommissie te Sneek heeft als extra stimulans om ideeën in te zenden een loterij uitgeschreven. De periode waarover deze actie loopt is van 1 december 1964 tot 1 juni 1965.

Elke inzender, die een beloning voor zijn bekoonde idee ontvangt, krijgt tevens voor elke f 5,— een lot. Deze loten kunnen bij de trekking een televisietoestel van het nieuwste model 4656 opleveren. (Zie voor beschrijving VDH-tje van 20 november j.l.)

Tevens zal de man die in deze periode het hoogste totaalbedrag aan beloningen incasseert zijn „hersenwerk“ beloond zien aan het einde van deze actie met een portable-radio type RP 465. Buiten deze twee hoofdprijzen zullen er nog andere beloningen beschikbaar zijn. Meer gegevens zullen in het bedrijf te Sneek worden verstrekt.

Sportief

Je zou wel eens een kaffje willen nemen in de gedachten van de deelnemers aan de Olympische Spelen. Jaren, maanden, dagen hebben zij naar dit evenement van hun sportleren uitgekeken. De een met meer vrees en beren dan de ander.

Nu is de spanning voorbij. Het is bekend waartoe zij wel en niet in staat bleken te zijn.

De dag dat zij voor het eerst de een of andere tak van sport gingen beoefenen is er nutturlijk nooit de gedachte aan een topprestatie geweest. Dat kwam pas later, toen zo af en toe bleek dat het goed ging en dat het beter kon. Als je dan gaat nadenken en daarmee de aandacht van een steeds grotere groep van mensen op je gevestigd krijgt, wordt je meegetrokken in een stroom die steeds sterker wordt. Je familie wordt enthousiast; je club, je trainer verwachten wat van je. Stille bevoordering maakt plaats voor harde eisen. Als je daarna voldoet, mag je meedoen aan wedstrijden en uiteindelijk is er de kans te mogen deelnemen aan de Olympische Spelen. Een grote eer, maar ook een stukje verantwoordelijkheid. Je landgenoten willen je allemaal als winnaar zien. En als je niet tot de gelukkige

eerste drie behoort, verwachten ze van je dat je je verlies sportief weet te nemen. Want sportbeoefenaars weten toch zeker wat sportiviteit betekent.

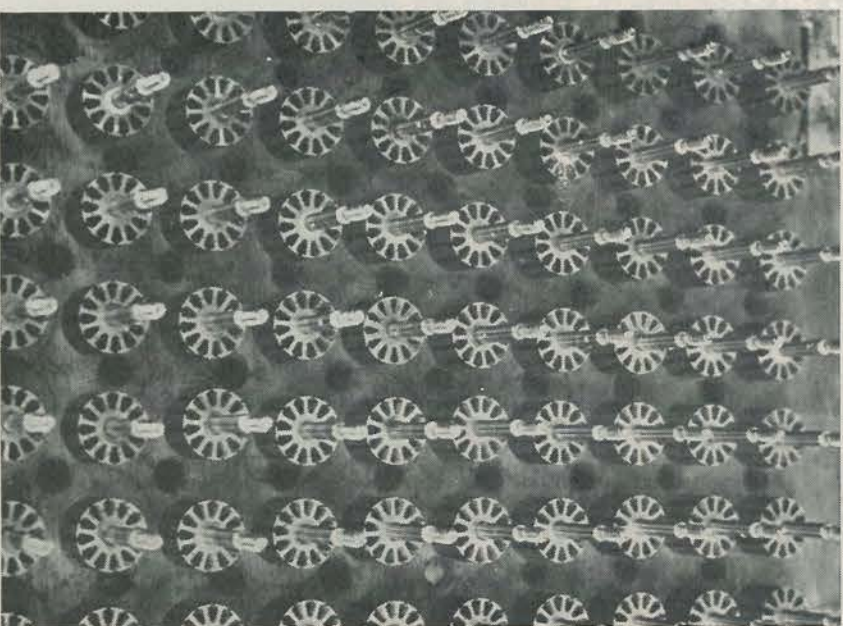
Toch hebben degenen die per televisie de Olympische Spelen hebben gevolgd kunnen zien dat het niet betalen van de gouden medaille, maar wel een zilveren of een bronzen, voor enkele deelnemers reden was om de ceremonie van het uitreiken van de medailles met verbeten trekken op het gezicht te ondergaan. Alleen de hoogste beloning kan hen blijf maken.

Nu zijn naast alle deelnemers in hun dagelijkse omgeving teruggekeerd. Overgankelijk, terreden of diep teleurgesteld. Zij hebben in het middelpunt van de belangstelling gestaan; ook in het middelpunt van de kritiek. Zij zijn enthousiast ontvungen of hebben vele meevrouwelijke blikken te verduren gekregen.

Zou het Olympische sportevenement hun iets gedaan hebben? Zouden zij dit hun leven lang niet vergeten? Zouden zij in sportiviteit boven anderen uitsteken? Voor sommigen betwijfel ik het. Want als een sportvereniging je een grootse halving bereikt en klaar staat om je met een open landauer door de stad te rijden, dan stap je toch niet in een auto waarop met grote letters TELEVIZIEER staat.

Dat lijkt mij nu weer niet sportief.

ZO KUNT U HET OOK ZIEN

Vele kleine kernwac-tors maken één grote!

Polijsautomat (vervolg)

Verlicht de automaat dus onze directe arbeid, de indirecte wordt verzwaard. Denk u maar eens aan de voorbereiding. De gereedschappen die nodig zijn moeten met grotere nauwkeurigheid worden gemaakt. De afstemming van de banden zal door de grote output van de automaat zeer hoge eisen stellen.

De baas van deze afdeling, de heer Tomson, hebben wij gevraagd wat hij van deze machine vond. Hij ziet er een oplossing van het personeelsprobleem in, vindt het een ruimtebesparing en is er in ieder geval zeer mee ingenomen. Wij hebben gewacht op allen die erbij betrokken zijn zo positief geweest. In deze geest voortgaande zal dit werk en deze automaat goede resultaten afwerpen voor het bedrijf en het personeel zal er met plezier mee werken.
 N. Overbeek.

WIE en WAT is VOLT

Dat vele eenheden in de elektrotechniek genoemd zijn naar personen, die in de periode dat de elektrotechniek nog in de kinderschoenen stond pionierswerk hebben verricht, is bekend. Zo is de eenheid van spanning, de volt dus, genoemd naar Alessandro Volta. Volta was een Italiaan. Hij leefde van 1745—1827. Hij was een natuurkundige die zich al spoedig als een van de eersten ging bezighouden met elektriciteit. Zeer bekend is zijn „zuil“, in feite een batterij opgebouwd uit koperen plaat, zilverdoek gedrenkt in zwavelzuur, zinken plaat, daarna weer koperen plaat, enz. Deze zuil kon spanningen van enkele honderden volts leveren. En zo'n spanning is nu eenmaal nodig om in een elektrische geleider, bij voorbeeld een stuk koperdraad, een stroom te doen ontstaan.

Het beste is de elektrische stroom te vergelijken met een waterstroom. Om een waterstroom te doen vloeien is namelijk ook druk nodig. Druk die wordt verkregen door het drinkwater in een hoog reservoir (in de

watertoren) te verzamelen. Hierdoor ontstaat een drukverschil tussen dit waterreservoir en de veel lager gelegen kraan en kan het water uit de kraan gaan stromen. Zo'n drukverschil noemt men in de elektrotechniek potentiaalverschil of spanning. De eenheid van spanning is de volt. Hoe groter de spanning op een bepaalde geleider (een draad of een compleet elektrisch huishoudelijk toestel), hoe groter de stroom die door draad of toestel gaat.

Dat zo'n toestel hierdoor overbelast kan worden en bij voorbeeld kan verbranden is duidelijk. Dit is dan ook de reden dat bij de momenteel aan de gang zijnde spanningsombouw van de stad Den Haag (van 127 V naar 220 V) alle huishoudelijke toestellen óf moeten worden omgeschakeld. (Dit laatste als het toestellen betreft die de fabrikant op niet te kostbare wijze kan bouwen voor verschillende netspanningen).

In ons land wordt wat de levering van elektriciteit aan particulieren betreft momenteel gestandaardiseerd op 220 V.

Op een lichtroon

Een lichtroon in onz' Haagse kantine Sprak: Ik kan er helaas wel om grienden Want wat mij zo stoort hier Is, dat 'k geen van mijn soort zie Ik hang zo eenzaam de mensheid te dienen.

Proficiat

- HUWELIJKEN.**
 Den Haag: W. K. F. Wit, Meelapparatenlaboratorium, met mej. C. J. Polet, d.d. 12-11-1964.
 Den Haag: P. A. Emanuel, T.V.-montage, met mej. L. C. Lammerink, d.d. 30-10-1964; H. J. Bunnig, Procestechniek, Maanweg, met mej. W. Bijlaard, d.d. 20-11-1964; A. Langendoen, Technische Dienst Utrecht, met mej. I. Hendriksma, d.d. 20-11-1964; J. J. F. van der Spek, Bedrijfschool, met mej. T. Storm, d.d. 20-11-1964.
 Utrecht: G. Bos, Metaal, Abstederdijk, met mej. D. A. Klos, d.d. 5-11-1964.
 Sneek: mej. A. Bos, Huishoudelijke Dienst, met de heer J. L. Blaauw, d.d. 12-11-1964; A. Pronk, Radiobouw, met mej. N. de Vries, d.d. 13-11-1964.
- GEBOREN.**
 Den Haag: Sylvia, dochter van mevrouw I. Petersen-Morin, Transformatorfabriek, d.d. 10-11-1964.
 Sneek: Jos Gerard, zoon van L. C. Rijf, Radiobouw, d.d. 6-11-1964.

Hartelijk dank!

Directe, collega's, commissie Ziekentroost en allen die tijdens de ziekte van mijn man en bij zijn overlijden belangstelling hebben getoond, wil ik langs deze weg hiervoor hartelijk dank zeggen.
 Mevrouw S. Rossaert-van den Brink, Utrecht.

Mede namens mijn vrouw en kinderen zeg ik hiermede dank aan directe, bedrijfsleiding, chefs en collega's voor het feestelijke ontbijt en de prachtige geschenken, mij aangeboden ter gelegenheid van mijn 25-jarig dienstverjaardag.
 G. A. Cielhard, Solekromontage.

Hartelijk dank aan Ziekentroost, chef en personeel van de Bewakingsdienst, de Kantinemedienst en de Schoonmaakdienst voor hun belangstelling en de stoffelijke bijlaken daarvan tijdens mijn ziekte.
 K. van Doeland, Bewakingsdienst.

Zag u het ook zo?
 Voorraad te bewerken rotoren in de afdeling Metaalwerken van onze fabriek aan de Abstederdijk in Utrecht.

Oplossing puzzel 133

Horizontaal: 1. hellebardier; 11. auto; 12. rede; 13. noria; 15. eis; 17. rad; 18. trek; 19. filis; 21. me; 22. wan; 24. asiel; 25. on; 26. rooster; 28. tij; 29. meent; 30. rak; 31. RK; 33. tell; 35. tube; 36. das; 38. arsis; 40. nor; 41. Eris; 43. actie; 45. es; 46. Natal; 48. hemel; 49. bas; 50. eb; 52. rok; 53. ja; 54. Or; 55. knop; 57. gom; 58. latoen; 60. sage; 61. kantomecher.

Verticaal: 1. handwoordenboek; 2. Laten; 3. lulk; 4. eta; 5. b.o.; 6. artist; 7. Dr.; 8. Ier; 9. Edam; 10. redersrijkskamer; 14. Oran; 15. elastisch; 16. stier; 20. SER; 23. hoera; 26. REF; 27. onera; 28. taboe; 30. run; 32. karaat; 34. Iher; 37. siss; 39. Si-mom; 42. SA; 44. eek; 47. lento; 51. boom; 53. loge; 55. kat; 56. per; 57. gat; 58. Ln.; 59. ne; 60. s.h.

Prijswinnaars

1. (f 15—) H. Bultman, 2510.
2. (f 10—) F. J. Farinaux, 1500.
3. (f 7,50) D. Ree, 2969.
4. (f 5—) R. Chin A Paw, 1700.
5. (f 5—) R. Maters, U3220.
6. (f 5—) J. J. Kompen, 1503.

De standaardrietswedstrijd.

Iedere keer bij het organiseren van een typewedstrijd is het voor de Commissie Machineschrijven een — angstig — afwachten van „hoe zal de belangstelling zijn?“ En telkens blijkt deze angst ongegrond te zijn geweest en stijgt het aantal deelnemers.

Ook nu zijn al veel aanmeldingen binnen. De wedstrijd — in de week van 7 tot 11 december — belooft dus een succes te worden. Om dit succes nog groter te maken berichten wij u dat naast de accuratesseprijs een prachtige wisselbeker met ingevulde naam van winnaars of winnaar zal worden beschikbaar gesteld.

Typet u (wel eens)? Doe dan mee! Inlichtingen bij de heer Leutscher of de heer Koopman, Den Haag.

Hierbij zeg ik collega's en comité Ziekentroost hartelijk dank voor het fruit, tijdens mijn ziekte ontvangen.

Voor de belangstelling getoond tijdens mijn ziekte wil ik Ziekentroost hartelijk danken.
 T. Meijer, Gereedschapmakerij, In. J. Ooster, Techn. Dienst Arnhem.

Hiermede zeg ik hartelijk dank aan Ziekentroost, chef, collega's en bestuur Spaarfonds voor de ontvangen attenties tijdens mijn ziekte.
 J. v. d. Broek, Magazijn Utrecht.

Voor de vele bliken van belangstelling van collega's en Ziekentroost, alsmede voor de bloemen en fruitmand die ik tijdens mijn ziekte mocht ontvangen, zeg ik langs deze weg hartelijk dank.
 M. Bruijn, Eindmonteur T.C.

Omte Ziekentroost dank ik hartelijk voor de behoudene belangstelling tijdens mijn verblijf in het ziekenhuis.
 A. Stulp, T.V.-montage.

net V.D.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGaan VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Redacteur
 C. SCHREVEL
 Nr. 865
 4 december 1964

VAN DER HEEM

Dag Sinterklaasje

Het is zaterdagmiddag. De kalender vertelt mij dat het 28 november is en de klok wijst het tijdstip van kwart over twee aan. In ons Haags: Ontspanningsgebouw is alles in gereedheid gebracht om de kinderen en hun ouders te ontvangen voor de viering van het jaarlijkse Sint-Nicolaasfeest. Naarmate de wijzers van de klok op hun weg naar half drie vorderen voel de grote zaal zich met het geroezemoes van opgewonden kinderstemmetjes. Hier en daar hebben wat peuters het moeilijk als het vertrouwen dreigt te gaan. Maar de rustige overreding van de leidsters want het meestal en als vader of moeder dan nog niet eens zo erg ver weg gaan zitten, zijn ze al gauw die grote-mensen-wereld vergeten.

nodigd maar binnen te komen met zijn knecht. Sint-Nicolaas laat niet lang op zich wachten en voorafgegaan door trommeleers en trompetters van Forum Hadriani schrijft de goedheilig man, vergezeld van twee Zwarte Pieten, door de haag van grote uitgestoken kinderhandjes. Na het welkomwoord van Drs. C. A. A. van Luttervelt, waarin deze zich afvraagt hoe Sint-Nicolaas bij Zwarte Pieten kan zien of ze zich wel of niet hebben ge-

VAN DER HEEM N.V. KOOPT FABRIEKSPAND

Van der Heem N.V. is erin geslaagd de eigendom te verwerven van het reeds sedert vele jaren bij haar in gebruik zijnde fabriekspand Laakweg 142 in Den Haag. Sinds 1948 is in dat gebouw gevestigd de dochtermaatschappij Eerste Nederlandse Autorijwielabriek (ENAF) N.V., fabrikant van de Solex-bromfiets. Door de aankoop van deze ruime fabriek werd voldaan aan een reeds lang gevoelde behoefte aan meer zekerheid en uitbreidingsmogelijkheden ten aanzien van de huisvesting van de fabriek van de Solex en andere producten, welke behoeftede in verband met de toekomstige samenwerking met Indola N.V. zeer dringend was geworden.

De Zwarte Pieten hebben Goby en Harry van Haastrecht gehaald omdat zij even bij Sint-Nicolaas mogen komen.

wassen, richt Sint-Nicolaas zich tot de kinderen. Zijn „arbeid“zame leven is hem aan te zien. Zijn stem klinkt wat vermoederd dan vorig jaar. In de eerste plaats vertelt hij ze, dat het bij Zwarte Pieten natuurlijk moeilijk te zien is of ze zich hebben gewassen. Daarom geldt de regel dat ze 's morgens en 's avonds een bad moeten nemen. „Safety first“.

Vervolgens gaat het grote boek open en wordt in ansitzige stilte geluisterd als de Sint een voor een de namen opleest van de kinderen die hij dit jaar graag even heel dicht bij zich wil hebben. Pluimen worden uitgedoeld en vermanende woorden gesproken en steeds worden na afloop

Tommy Verelzen wil best voor Sint een liedje zingen.

Als om half drie de zaallichten langzaam doven en de tonnellichten aangloeden is de spanning haast voelbaar. Onder leiding van een van onze werknemers, de heer A. Damen van de afdeling Eindmontage Telco, worden ze al gauw in de gelegenheid gesteld die spanning voor een gedeelte af te reageren door luidkeels bekende repertoire van Sinterklaasliedes af te werken. Via de man die door de bomen schijnt en de stoomboot die ginds aankomt vragen ze zich af wie ze daar horen kloppen en tenslotte wordt Sinterklaasje uitge-

Grote aandacht voor wat er op het podium gebeurt.

